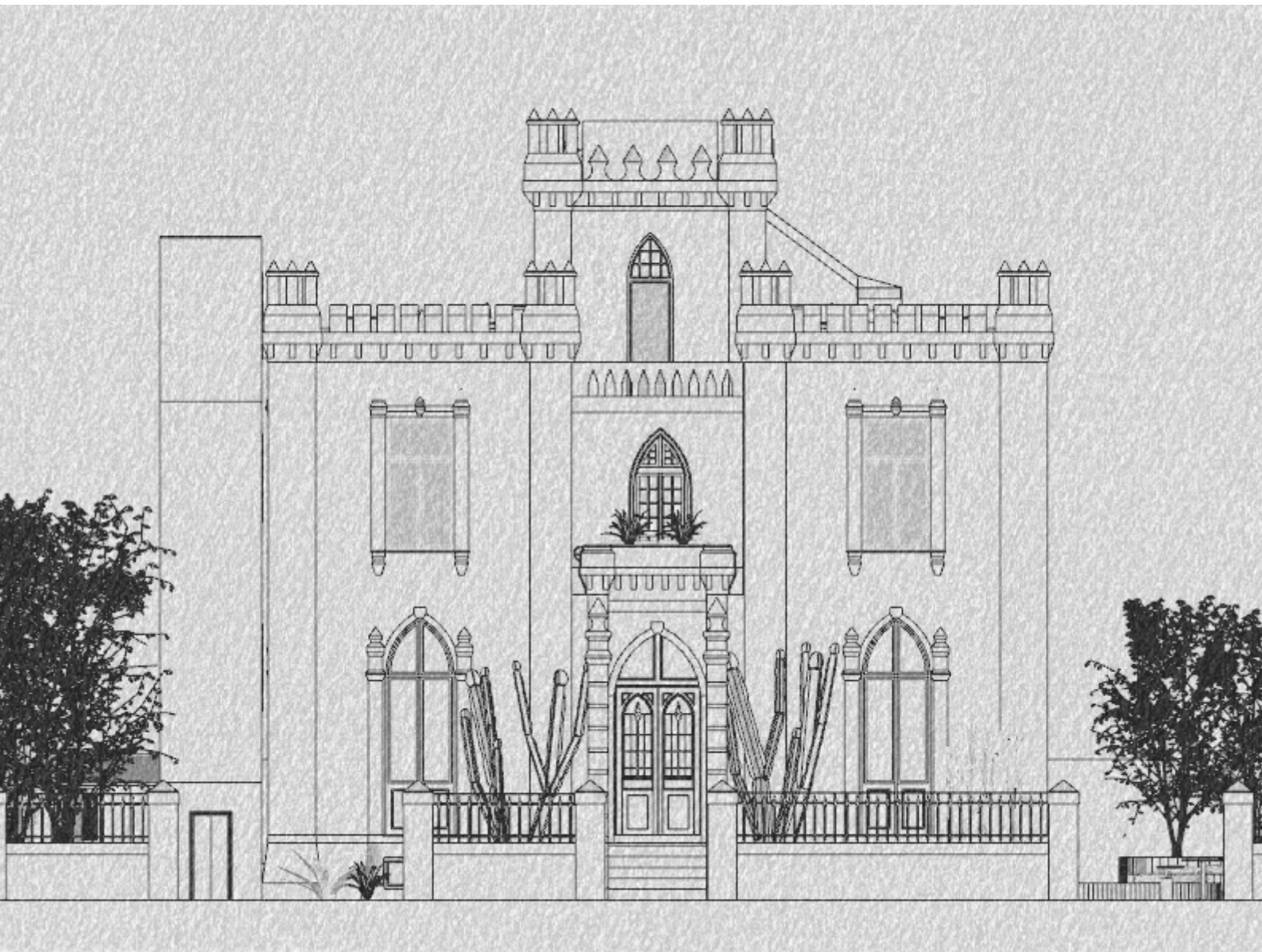

Πύργος Τυπάλδου:

Ανάδειξη του διατηρητέου νεογοθτικού σε τοπόσημο

ΚΟΥΤΡΟΥΜΠΙΑ ΜΑΡΙΑ - ΙΩΑΝΝΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ

ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΝΙΚΗΤΑΣ ΧΙΩΤΙΝΗΣ

ΕΛΕΝΗ ΤΑΤΛΑ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΟΥΡΑΣ

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ/ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η κάτωθι υπογεγραμμένη Κουτρομπά Μαρία-Ιωάννα του Γεωργίου, με αριθμό μητρώου 51911020 φοιτήτρια του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής της Σχολής Εφαρμοσμένων Τεχνών του Τμήματος Εσωτερικής Αρχιτεκτονικής, δηλώνω υπεύθυνα ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της πτυχιακής/διπλωματικής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος.

Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

Ο/Η Δηλών/ούσα

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ

Πτυχιακή/ Διπλωματική Εργασία

Τίτλος εργασίας

ΠΥΡΓΟΣ ΤΥΠΑΛΛΟΥ: ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ
ΝΕΟΓΟΤΘΙΚΟΥ ΣΕ ΤΟΠΟΣΗΜΟ

TIPALDOU TOWER: RESTORATION OF THE NEO-
GOthic BUILDING

Συγγραφέας:

ΚΟΥΤΡΟΥΜΠΙΑ

ΜΑΡΙΑ-ΙΩΑΝΝΑ

ΑΜ: 51911020

Επιβλέπων:

ΝΙΚΗΤΑΣ ΧΙΩΤΙΝΗΣ

Αθήνα, Ιούλιος 2021

Περίληψη

Αυτή η εργασία έχει ως σκοπό αρχικά την αποκατάσταση και την επανάχρηση του κτηρίου της οδού Θήρας στην Αθήνα. Επιπροσθέτως επιχειρεί να αναδείξει την ιδιαίτερη για τα ελληνικά δεδομένα νεογοθτική αρχιτεκτονική του οικοδομήματος με το να το αναγάγει σε προσβάσιμο πόλο έλξης για το κοινό. Πιο αναλυτικά στην παρούσα εργασία αναπτύσσεται το ιστορικό υπόβαθρο του κτηρίου και του περιβάλλοντός του, περιγράφεται η τωρινή του κατάσταση, δίνονται οδηγίες για τα βήματα της αποκατάστασής του και παρουσιάζεται η πρόταση επανάχρησης.

The purpose of this paper is the restoration and reuse of the building situated at 54 Thiras st., Athens. In addition, it presents an attempt to emphasize its peculiar for the Greek space neo-gothic architecture by making it an accessible point of interest for the public. More specifically, the building's historic significance is established, its current condition is examined and instructions are given towards its restoration as well as a suggestion for its reuse.

Λέξεις - κλειδιά

Νεο Γοτθική Αρχιτεκτονική
Γοτθική Αναβίωση
Αποκατάσταση
Επανάχρηση
Βιβλιοπωλείο

Neo-Gothic Architecture
Restoration
Reuse
Bookstore

Ευχαριστώ θερμά τον Νικήτα Χιωτίνη, επιβλέποντα καθηγητή αυτής της εργασίας, για την συνεργασία, καθοδήγηση και υποστήριξη. Ευχαριστώ επίσης στους Γεώργιο Λελούδα και Δημήτριο Βογιατζή για τις πολύτιμες συμβουλές τους κατά την συγγραφή του κειμένου.

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	11
Ιστορικό της περιοχής & του Πύργου.....	12
Αποτύπωση Κτηρίου	17
Περιγραφή & Ανάλυση Κτηρίου	44
Η Πρόταση	55
Τελικά Σχέδια.....	69
Τρισδιάστατα Σχέδια	104
Αποκατάσταση Κτηρίου	123
Πίνακας Λεπτομερειών, Κατασκευαστικών & Σχέδια Πρότασης υπό Κλίμακα.....	130
Βιβλιογραφία.....	136

Εισαγωγή

Ο πύργος Τυπάλδου είναι ένα διατηρητέο νεογοθτικού ρυθμού κτήριο στην οδό Θήρας στην Αθήνα. Το ύφος του είναι μοναδικό για την περιοχή, ενώ παράλληλα δεν υπάρχουν παρά ελάχιστα τέτοια αρχιτεκτονικά δείγματα στον ελλαδικό χώρο. Το γεγονός αυτό καθιστά τον πύργο έναν εν δυνάμει πόλο έλξης για τον κόσμο. Ενώ η γοτθική αναβίωση αποτέλεσε σημαντικό κομμάτι της αρχιτεκτονικής του 19ου αιώνα στην Ευρώπη, στην Ελλάδα συναντάται σπάνια. Ο πύργος αποτελεί ένα από αυτά τα ελάχιστα δείγματα νεογοθτικού ρυθμού στην Αθήνα. Ο πύργος καθόλη την διάρκεια της ζωής του ήταν κατοικία και τις τελευταίες δεκαετίες έχει ερημωθεί. Πλέον βρίσκεται σε κακή κατάσταση καθώς έχει υποστεί αρκετές φθορές από τα καιρικά φαινόμενα, τους σεισμούς και τον ανθρώπινο παράγοντα. Η παρούσα εργασία αποσκοπεί στην αποκατάσταση και ανάδειξη αυτού του τοπώσημου όπως αξίζει σε ένα τέτοιο δείγμα αρχιτεκτονικής. Παράλληλα στόχος της πρότασης είναι η πρόσβασή στον χώρο του κτηρίου από όλους. Προτείνεται η χρήση του ως βιβλιοπωλείο σε συνδυασμό με δευτερεύοντα χώρο εστίασης και εκδηλώσεων κατά τους καλοκαιρινούς μήνες. Με αυτό τον τρόπο συνδυάζεται ο πολιτιστικός παράγοντας με τον εμπορικό και την αναψυχή. Γίνεται μια προσπάθεια συνδυασμού μιας σύγχρονης πρότασης πάνω σε ένα ιστορικό κέλυφος με σκοπό την ανάδειξη του προκειμένου να αφήσει ένα ευχάριστο αποτύπωμα στο μυαλό του επισκέπτη. Στο τέλος παρουσιάζονται οι τρόποι αποκατάστασης των φθορών που έχει υποστεί το κτήριο.

Ιστορικό της Περιοχής & του Πύργου

Στις αρχές του 20ου αιώνα, κατά την διάρκεια μιας περιόδου επεκτατικού πολεοδομικού σχεδιασμού στην Αθήνα, μια αναδυόμενη μερίδα αστικής τάξης εγκαταστάθηκε ανάμεσα στις δύο κύριες αρτηρίες πρόσβασης των Αθηναίων στα εξοχικά τους. Αυτές ήταν η λεωφόρος Αχαρνών και η Πατησίων.

Σε αυτήν την περιοχή, ευρύτερα της πλατείας Αμερικής, ανάμεσα σε άλλες μικροκατοικίες, χτίστηκε το 1914 ο πύργος Τυπάλδου. Ο ιδιοκτήτης του, Τζώρτζης Αλφονσάτος Τυπάλδος, ο οποίος καταγόταν από το Ληξούρι της Κεφαλονιάς και δραστηριοποιούταν στην εισαγωγή φαρμάκων, είδε στο οικόπεδο της οδού Θήρας την ανέγερση της κατοικίας του σε ένα ιδιαίτερο για την περιοχή αρχιτεκτονικό ύφος. Η ιδιαιτερότητα του κτηρίου οφείλεται στον νεογοτθικό ρυθμό του.

Η οικογένεια Τυπάλδου κατάγεται από την Νάπολη της Ιταλίας και η εγκατάστασή τους στην Κεφαλονιά έγινε πιθανότατα τον 15ο αιώνα. Η ιστορία και το κύρος της οικογένειας αντανακλώνται στο αρχιτεκτονικό ύφος που επιλέχθηκε για την κατοικία τους καθώς και στα οικόσημα που απαντώνται σε διάφορα σημεία στο κτήριο¹.

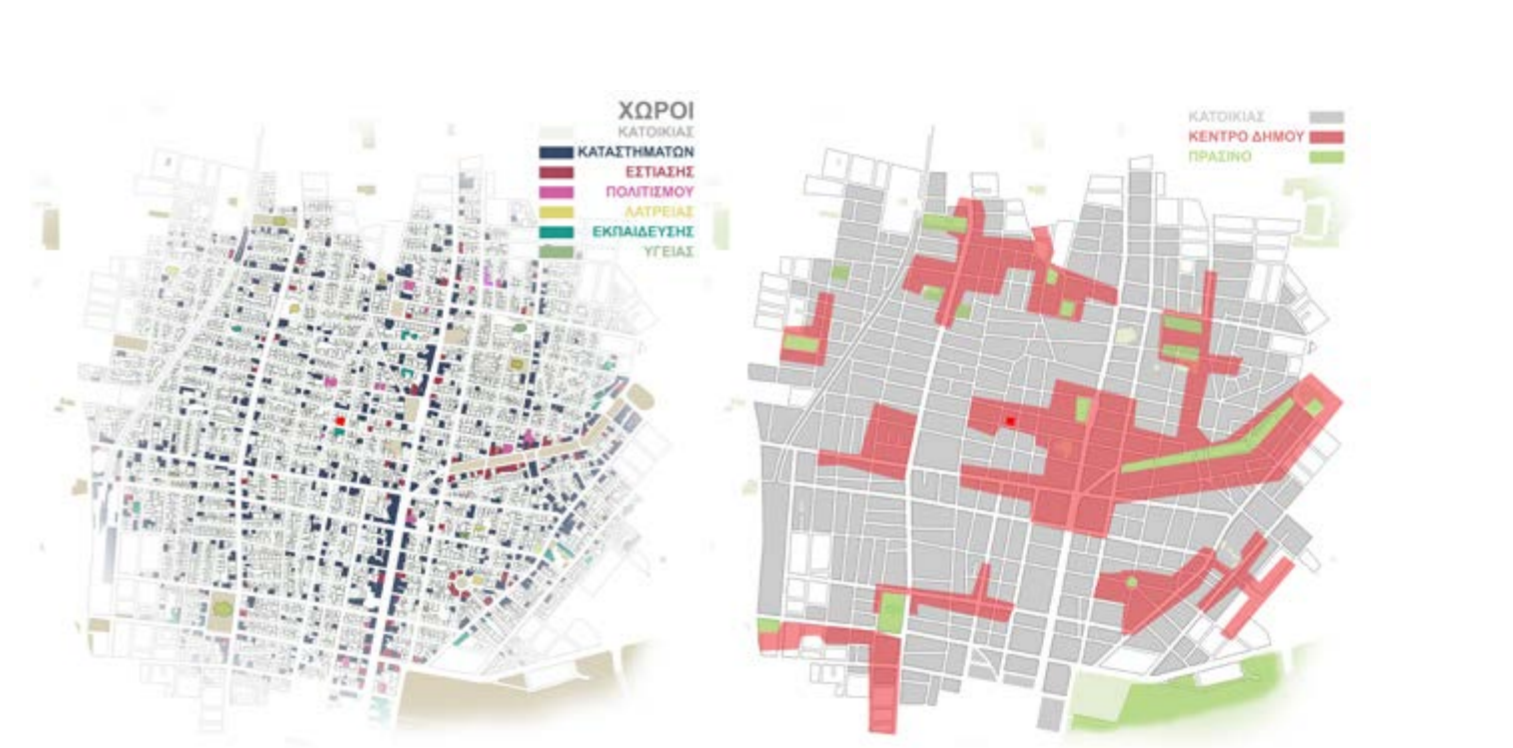
¹ Λίγο πριν και κατά την διάρκεια της εποχής της γοτθικής αναβίωσης, στην Αγγλία, δεν ήταν ασυνήθιστο να ενσωματώνονται στις κατοικίες ευγενών γοτθικά στοιχεία, συνεισφέροντας στο κύρος τους. Στην περίπτωση του πύργου Τυπάλδου ο συνειρμός είναι πιθανότατα τόσο μεταφορικός όσο και κυριολεκτικός (ρομαντικός, νοσταλγικός). Κωτούλας, Ι. Ε. (2017). Ό.π. Σελ.31, όπως στο Townsend, D. Improvement and Repair: Architecture, Romance and the Politics of Gothic, 1790-1817, Literature Compass 8:10 (10/2011), Σελ. 712-38

Εικ.03 Philip Gavrilakis, Φωτογραφία εισόδου δωματίου στο ισόγειο

Με το πέρασμα των χρόνων οι μικρές κατοικίες της περιοχής έδωσαν την θέση τους σε πολυκατοικίες μεγάλου συντελεστή δόμησης καθιστώντας την σημερινή εικόνα εντελώς διαφορετική. Πλέον πρωταγωνιστούν πολυκατοικίες των δεκαετιών του '60 και '70, καθιστώντας την περιοχή ως μια από τις πιο πυκνοκατοικημένες της Αθήνας, ενώ ο πύργος μοιάζει να ασφυκτιά ανάμεσα τους. Εγκαταλελειμμένο από το 1993, το κτήριο έχει υποστεί πολλές φθορές και υλικές ζημιές, γεγονός που καθιστά την είσοδο εντός αυτού απαγορευτική. Το 2008 το κτήριο ανακηρύχθηκε διατηρητέο.

Εικ. 04 Κολάζ φωτογραφιών με την θέα από τον πύργο από Google Earth.

Αποτύπωση Κτηρίου

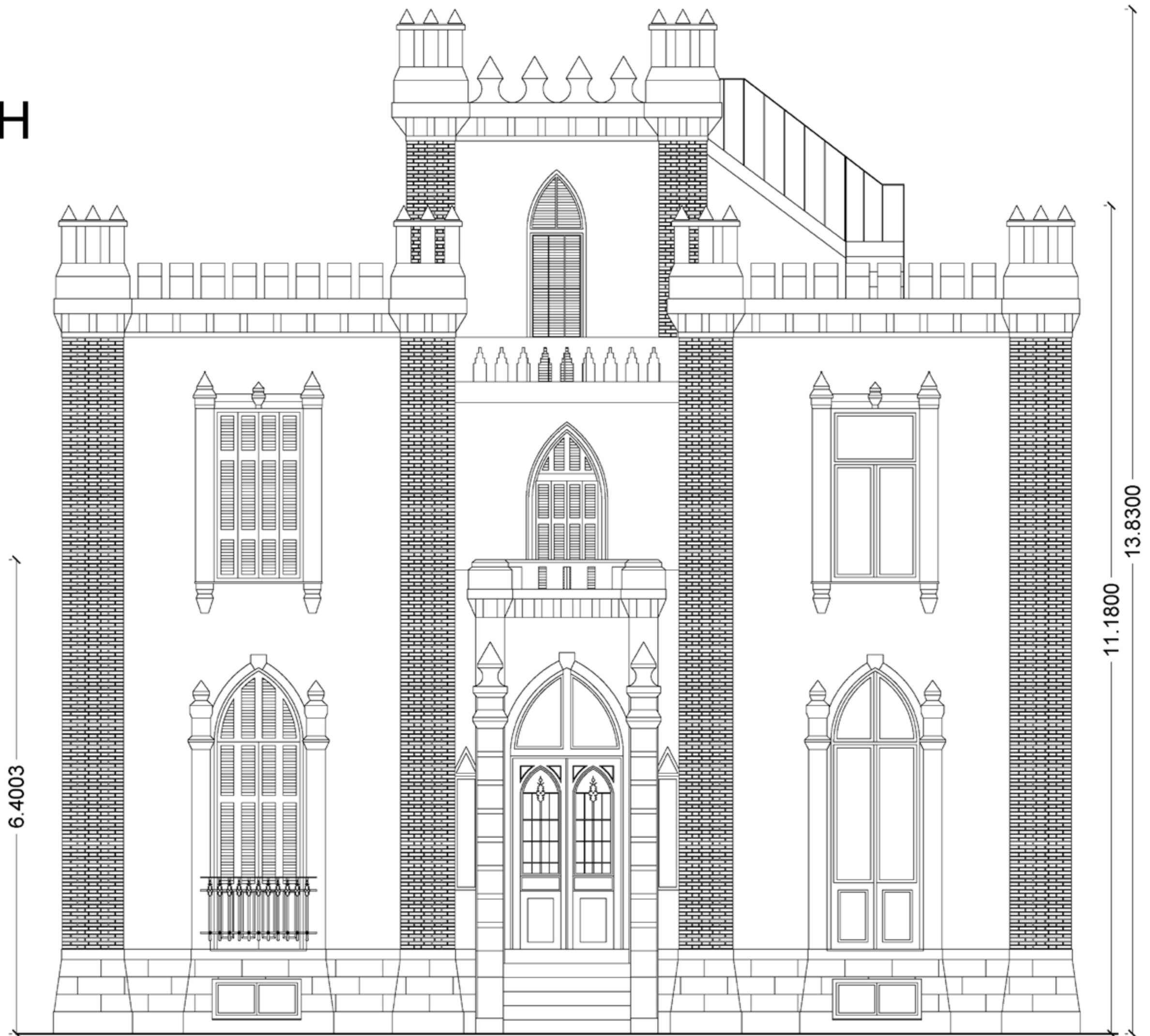
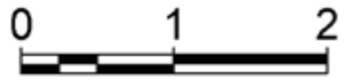

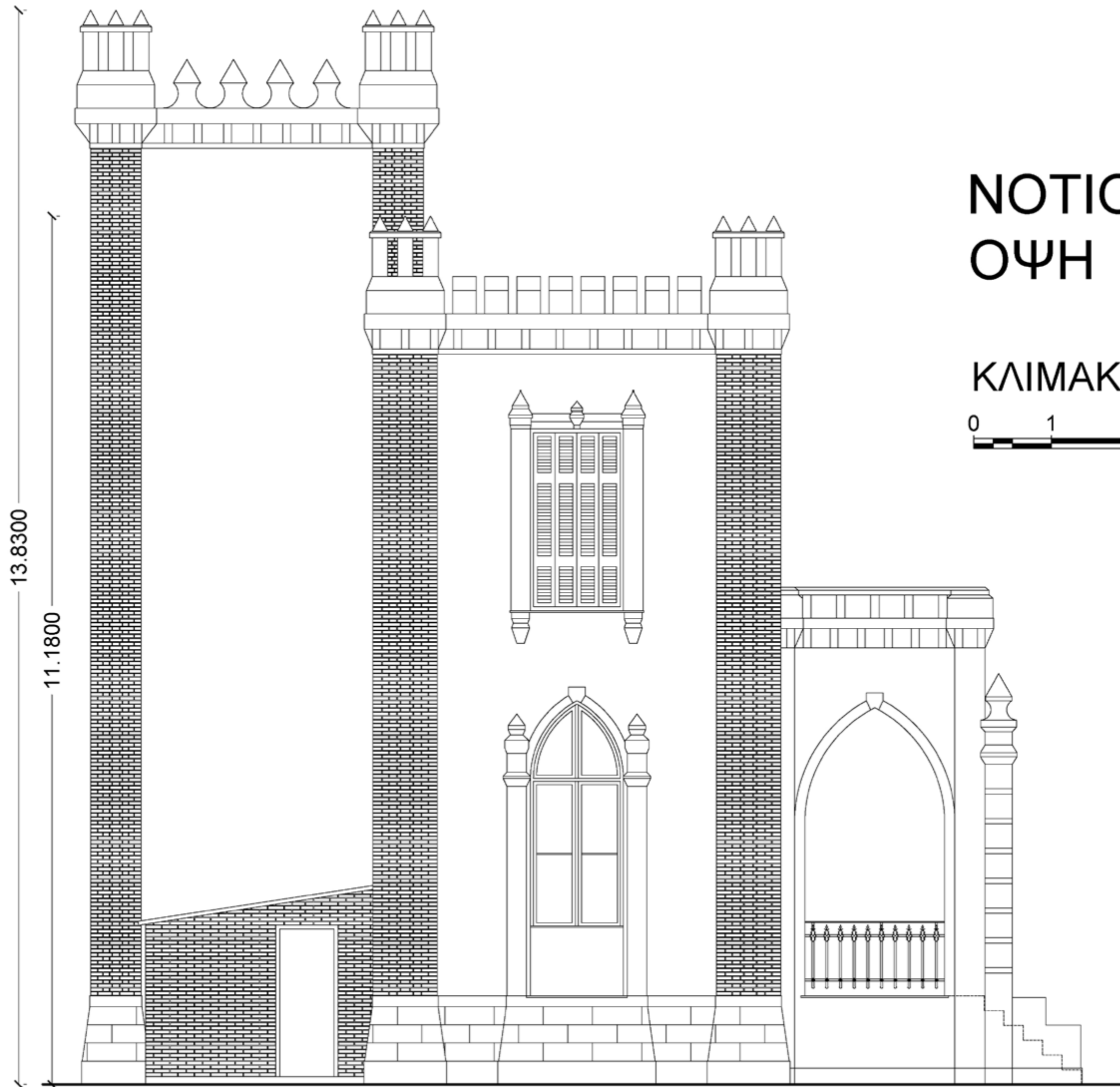
Εικ.15 Νατάσα Πανταζοπούλου (2019). Φωτογραφία λεπτομέρειας διάκοσμου.

Ακολουθούν τα σχέδια της υπάρχουσας κατάστασης του κτηρίου. Πρώτα οι όψεις και στη συνέχεια οι κατόψεις και οι τομές.

ΝΟΤΙΟ- ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ

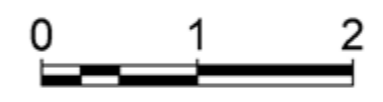
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ

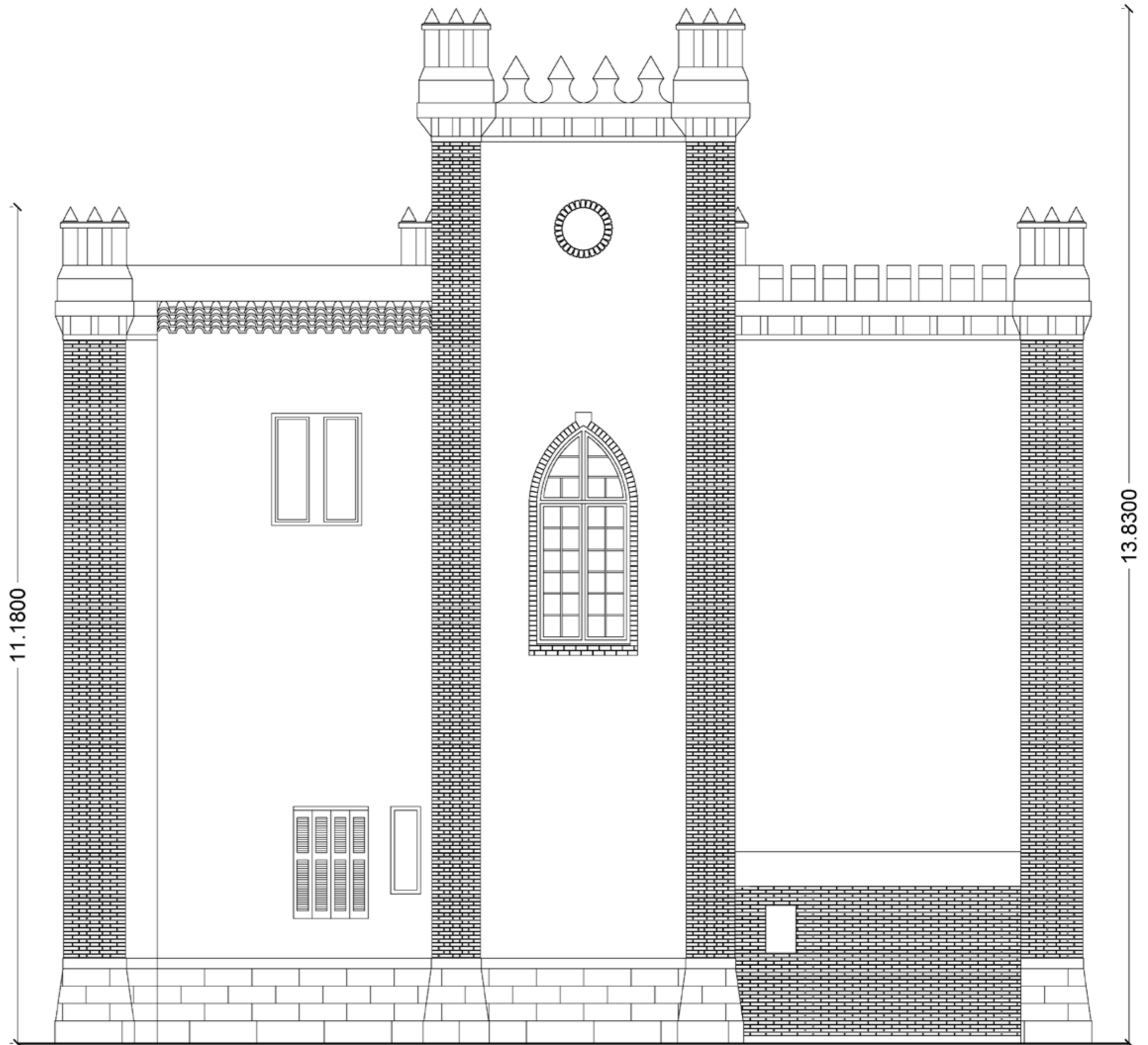
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

ΒΟΡΕΙΟ- ΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ

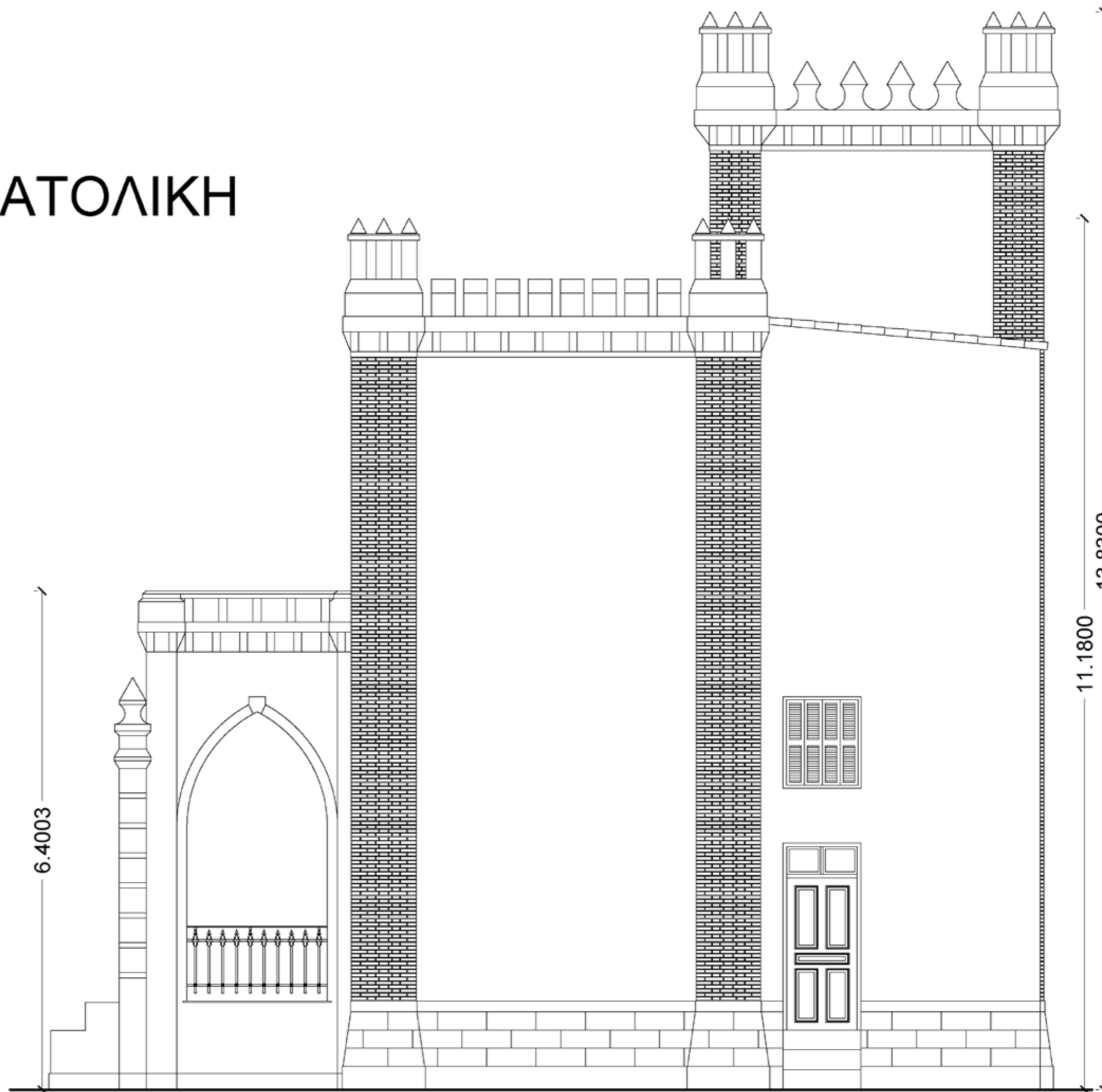
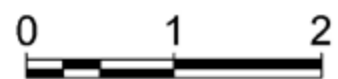
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

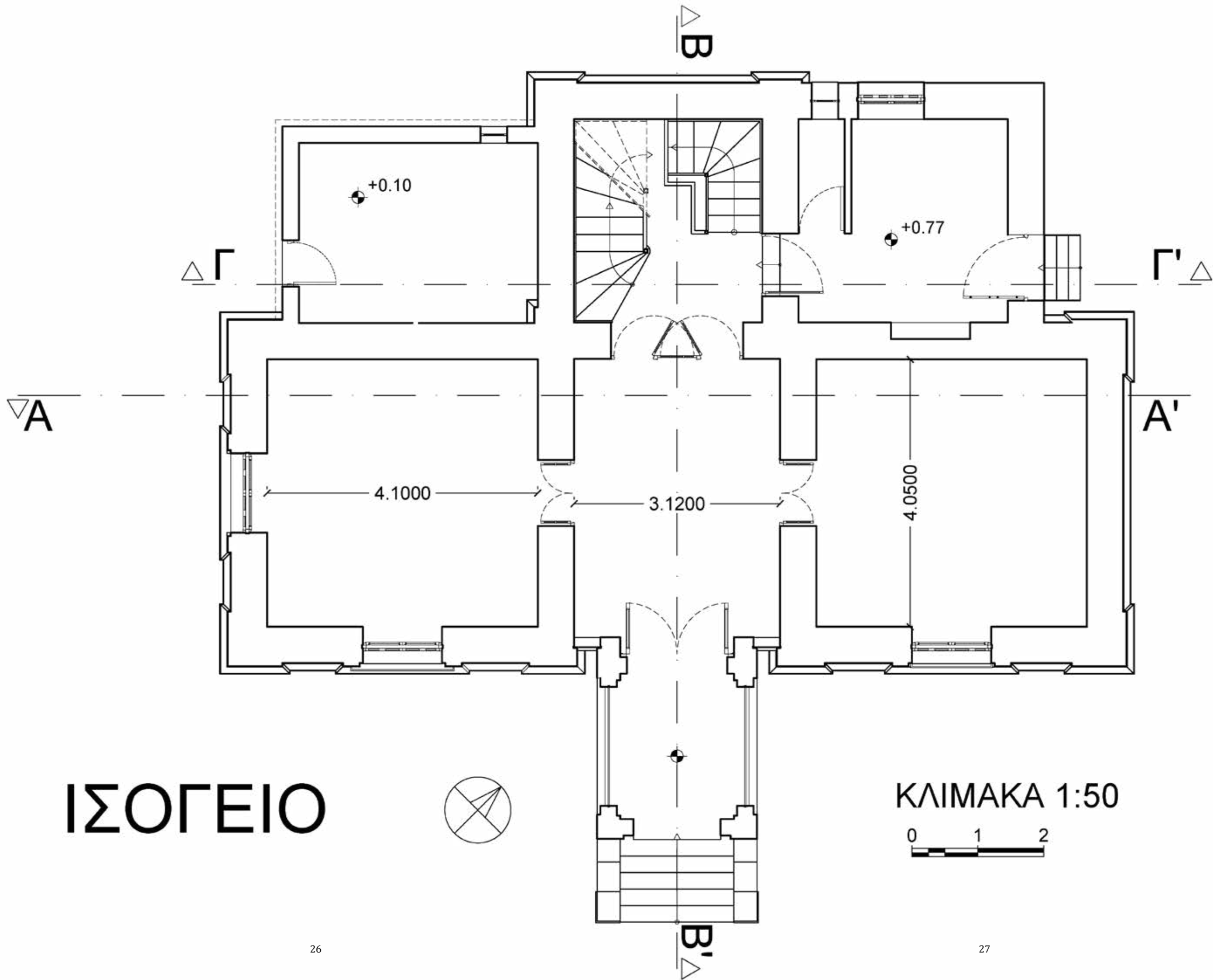

ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

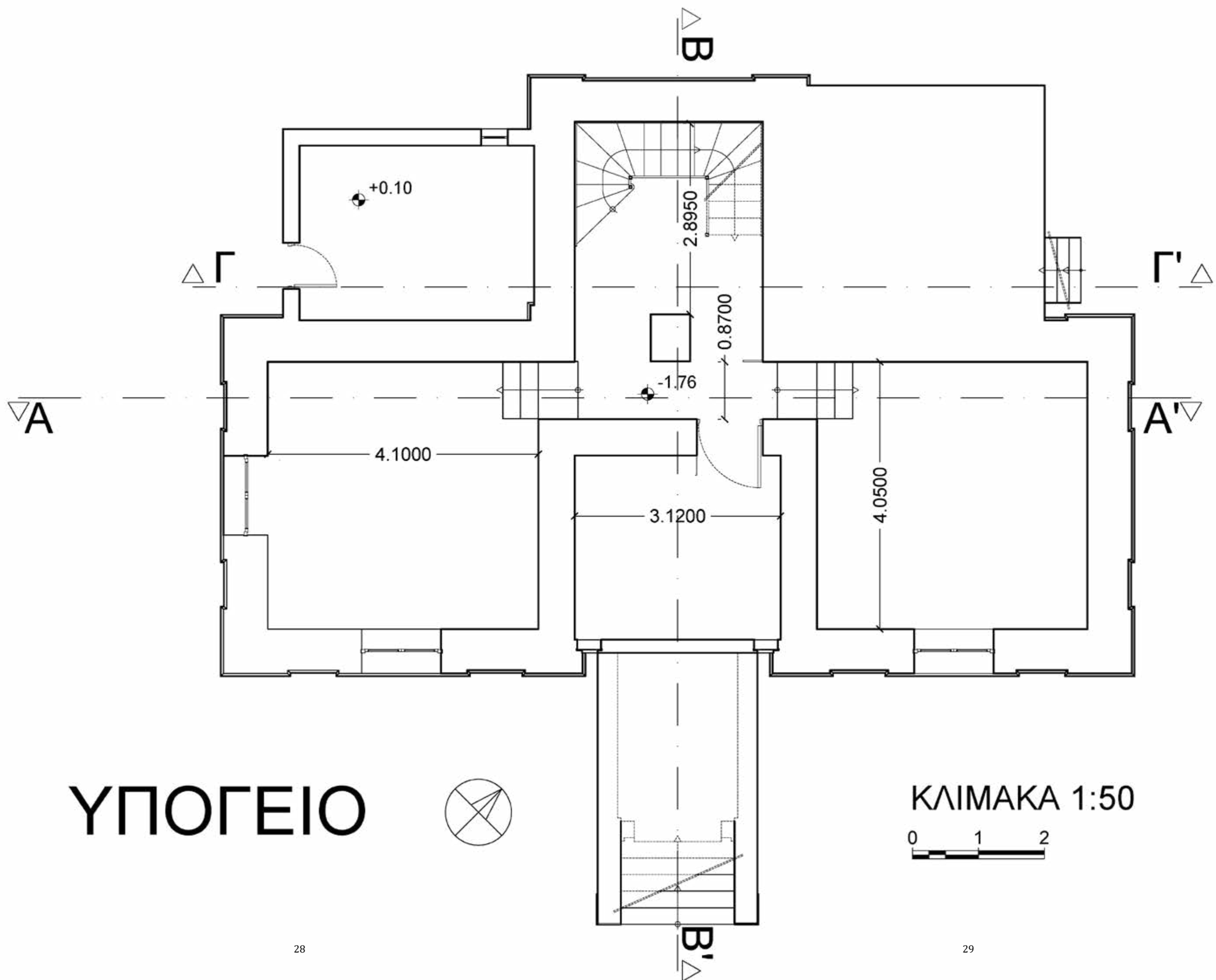

ΙΣΟΓΕΙΟ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

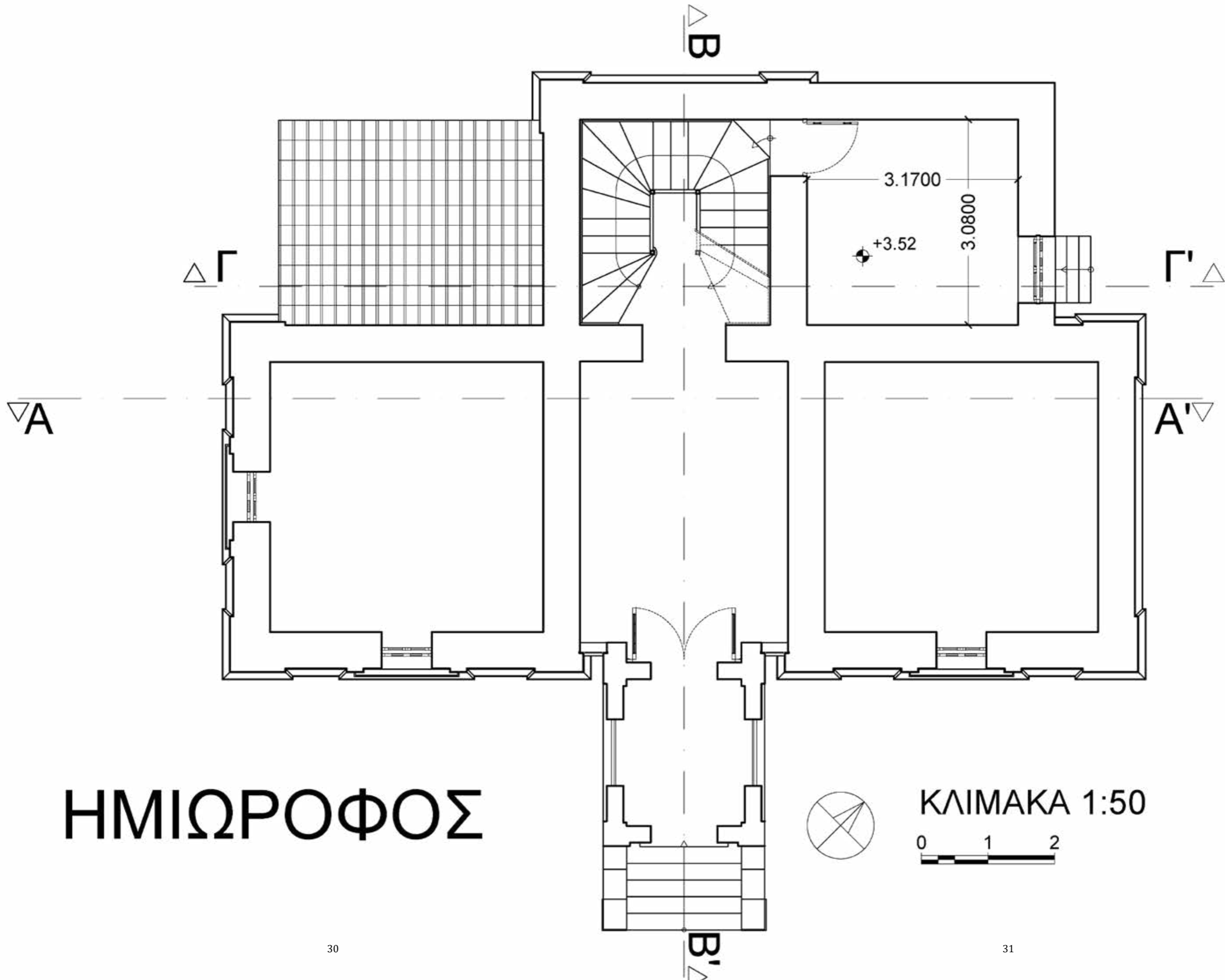

ΥΠΟΓΕΙΟ

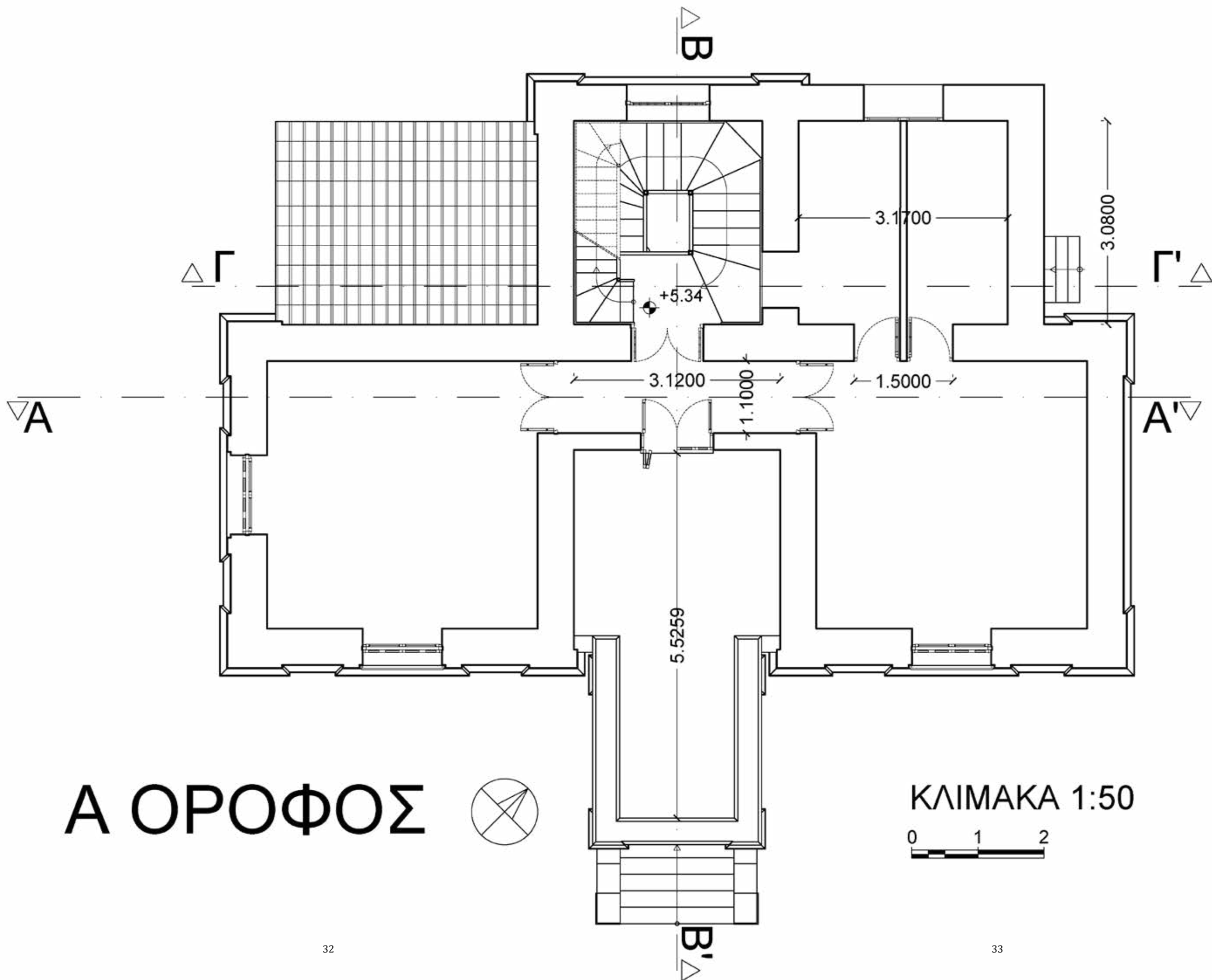

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

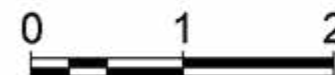
ΗΜΙΩΡΟΦΟΣ

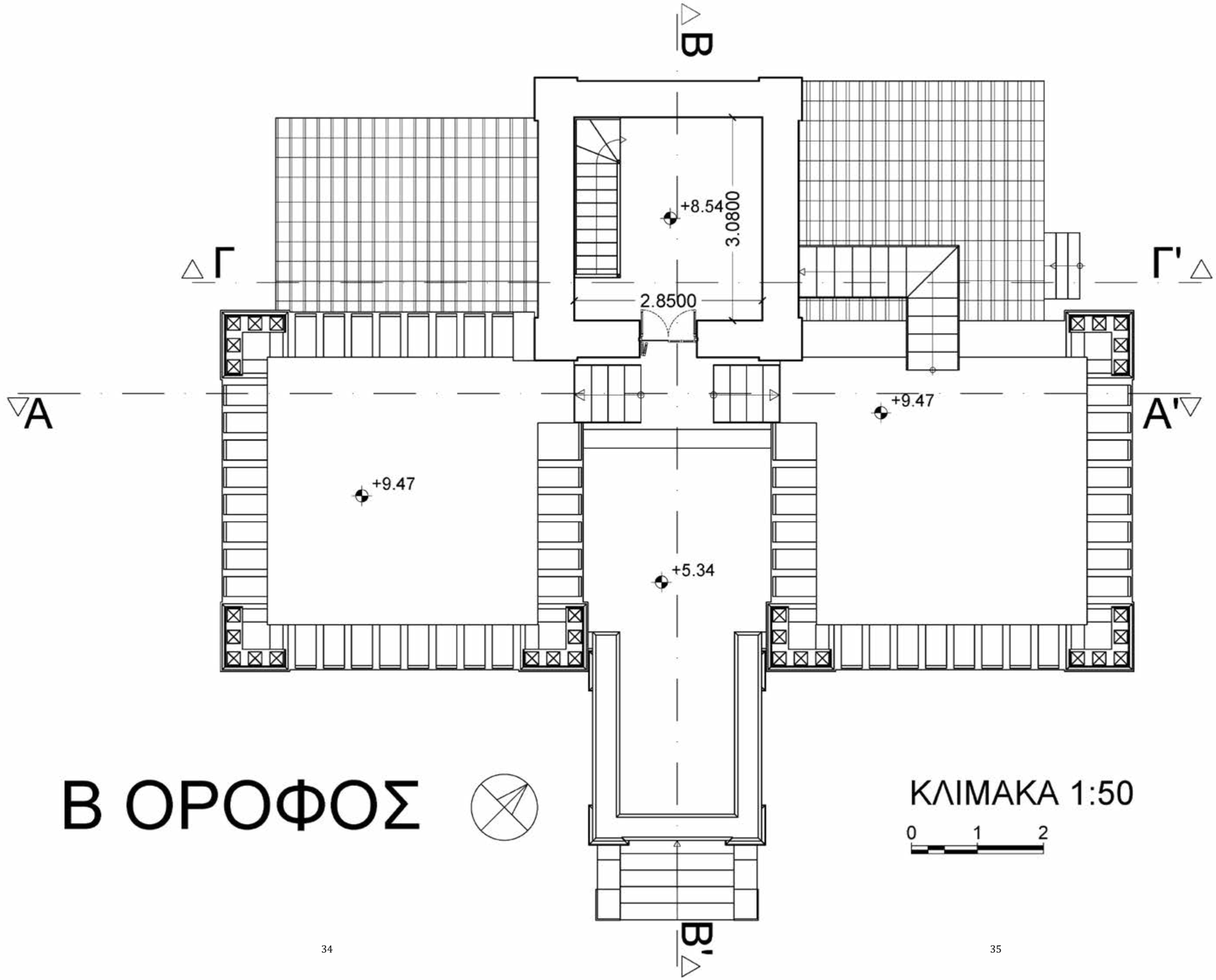

Α ΟΡΟΦΟΣ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

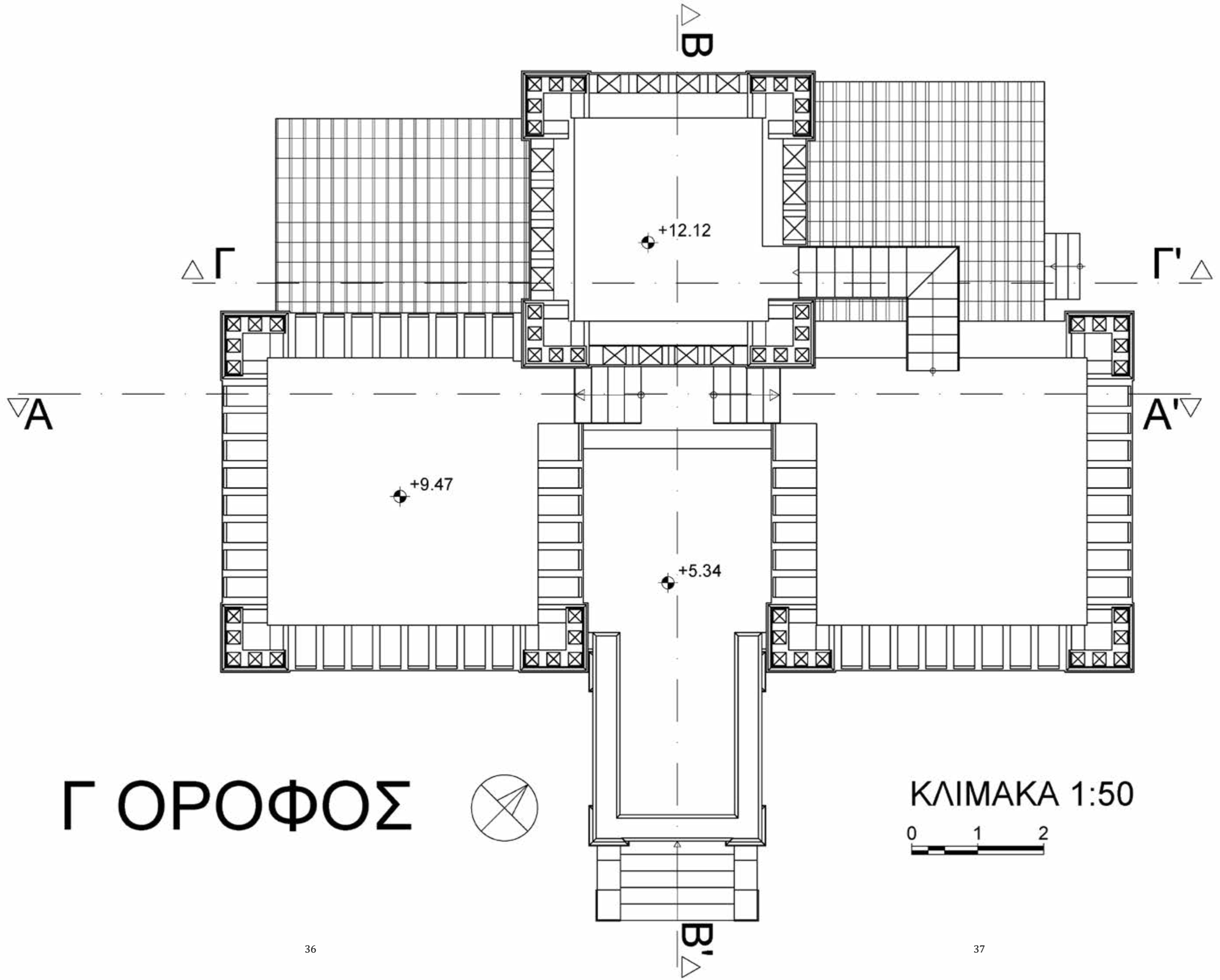

Β ΟΡΟΦΟΣ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

Γ ΟΡΟΦΟΣ

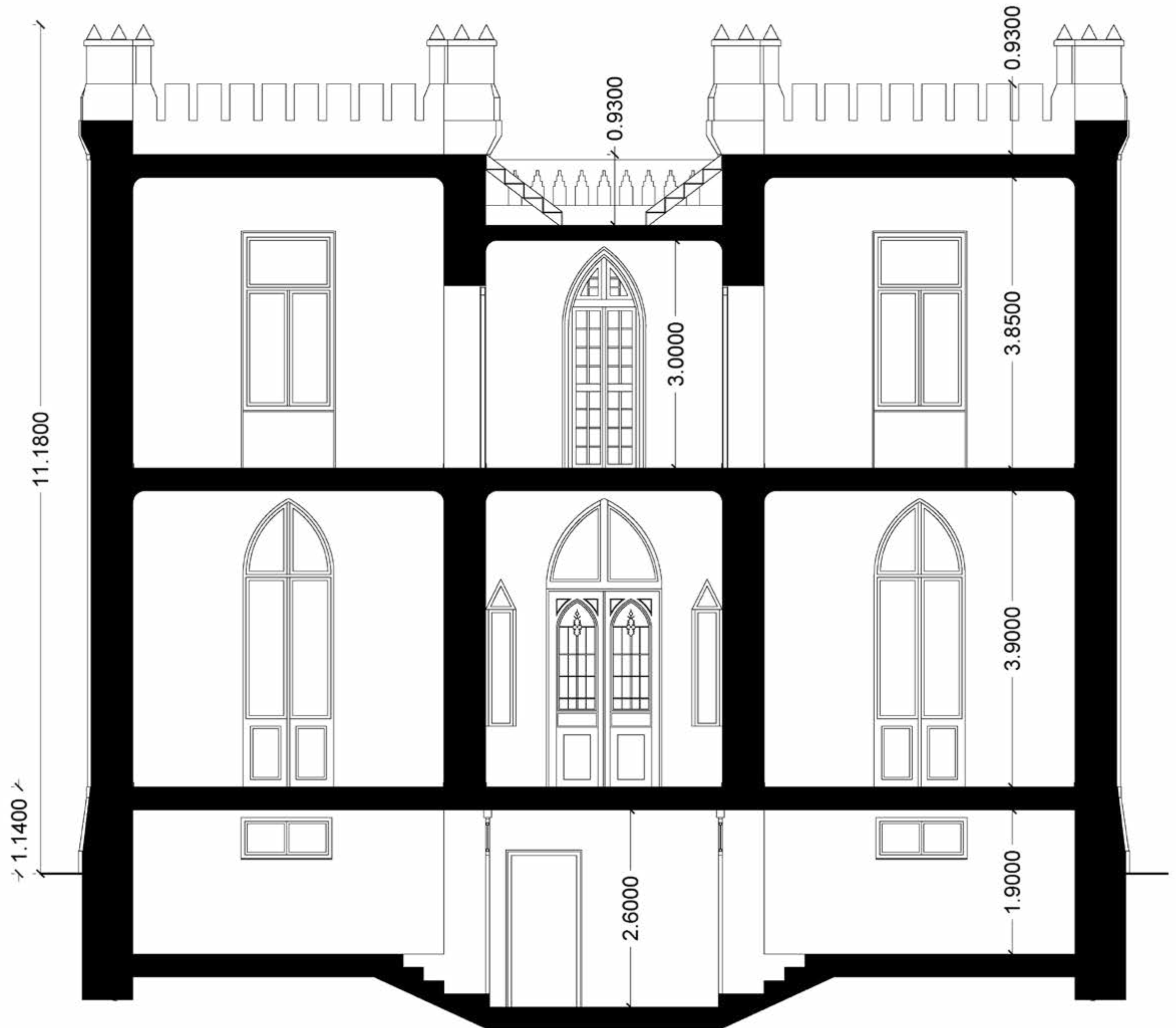

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

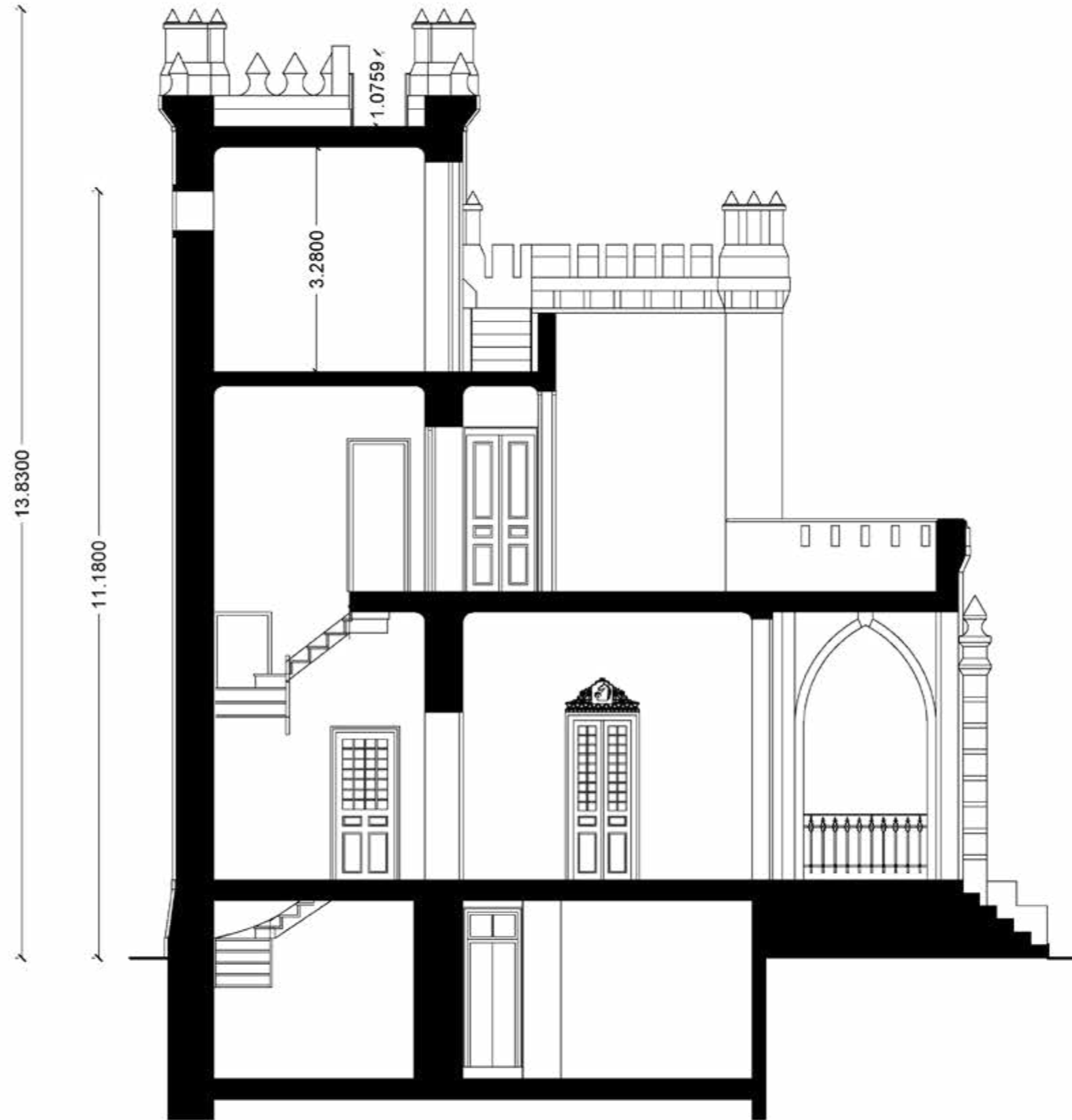

TOMH A-A'

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

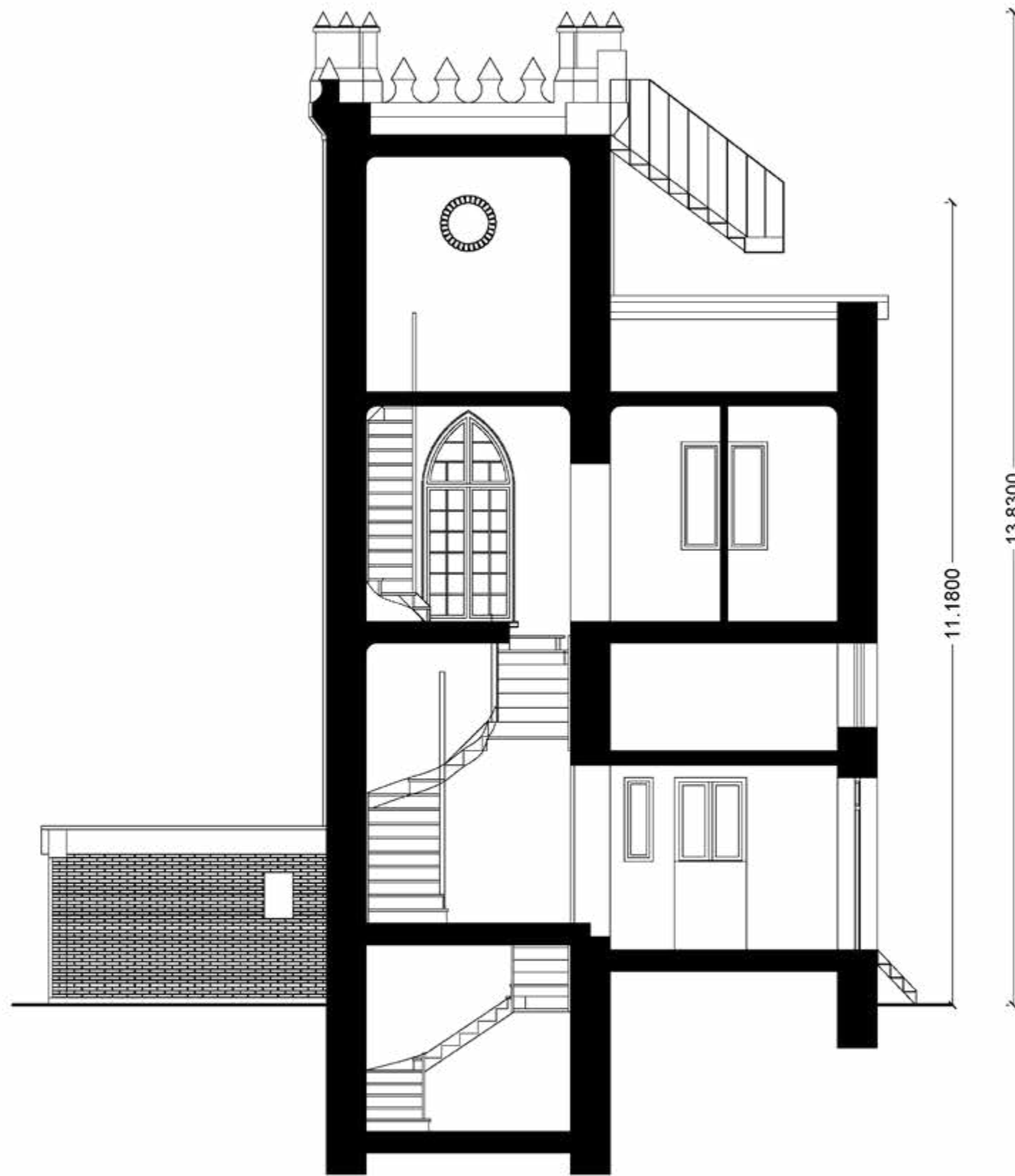

TOMH B-B'

KLIMAKA 1:75

ΤΟΜΗ Γ-Γ'

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:75

Περιγραφή & Ανάλυση Κτηρίου

Εξωτερικό του κτηρίου

Εικ.05. Philip Gavrilakis, Φωτογραφία πρόσοψης πύργου.

Στο κέλυφος του κτηρίου συνδυάζονται αρμονικά νεογοτθικά και νεοκλασικά στοιχεία. Ο νεογοτθικός ρυθμός απαντάται κυρίως με διακοσμητικό τρόπο ενώ ο νεοκλασικός είναι εμφανής στις αναλογίες και την διάρθρωση του κτηρίου. Στο κτήριο πρωταγωνιστούν ορθογώνιοι όγκοι, χωρίς καμπύλες. Η φόρμα του διαρθώνεται, οριζοντίως και καθέτως, σε τρία μέρη ενώ δίνεται μεγάλη έμφαση στην καθετότητα του. Με μια πρώτη ματιά η σύνθεση της πρόσοψης φαίνεται συμμετρική. Ένας κεντρικός στενόμακρος όγκος λειτουργεί ως κατακόρυφος άξονας, και δύο ακόμη όγκοι με πιο αρμονικές αναλογίες προβάλλουν συμμετρικά ως προς τον κατακόρυφο άξονα. Το κτήριο αποτελείται δηλαδή από τρεις “πύργους”, με τον μεσαίο να είναι ψηλότερος από τους άλλους δύο, δίνοντας έτσι την αίσθηση φρουριακού οικοδομήματος.

Εικ.06 Γιάννης Κέμμος, Φωτογραφία του δώματος του πύργου.

Επίκεντρο της προσοχής είναι το πρόπυλο με τα οξυκόρυφα ανοίγματα κατασκευασμένα από τούβλο και τους δύο ιδιόμορφους πεσσούς εκατέρωθεν της εισόδου. Επάνω στα οξυκόρυφα ανοίγματα βρίσκεται το μπαλκόνι του 1ου ορόφου με στηθαίο το οποίο παραπέμπει σε επάλξεις. Παρόμοια περίπτωση αποτελεί το στηθαίο του δώματος, το οποίο χωρίζεται σε δύο επίπεδα, με το ψηλότερο να βρίσκεται πάνω από τον κεντρικό όγκο και το άλλο στους δύο χαμηλότερους. Στις γωνίες του προεξέχουν ορθοκανονικοί πυργίσκοι κατασκευασμένοι από πορώλιθο, των οποίων η μορφή θυμίζει φρουριακές μικρογραφίες. Στον ακάλυπτο χώρο του οικοπέδου υπάρχουν δύο βοηθητικά κτίσματα, το ένα εκ των οποίων ακουμπάει στην βορεινή πλευρά του κτηρίου. Υπάρχει αρκετή βλάστηση, όπως φοίνικες και κάκτοι, με τους τελευταίους να αποτελούν σημαντικό μέρος της της πρόσοψης του πύργου.

Εικ.07 Νατάσα Πανταζοπούλου, Φωτογραφία του πρόπυλου του κτηρίου.

Ισόγειο

Στο ισόγειο του κτηρίου βρίσκεται το χωλ της εισόδου και εκατέρωθεν του οι δύο κύριοι όγκοι που αποτελούν ένα δωμάτιο έκαστος. Το σκαλοστάσιο βρίσκεται μετά το χωλ, πίσω από μία επιβλητική τρίφυλλη πόρτα με ένα ξυλόγλυπτο τοποθετημένο πάνω της. Ομοίως οι εισοδοί στα δύο δωμάτια επίσης έχουν ξυλόγλυπτα πάνω τους, μικρότερης κλίμακας. Δεξιά του χώρου του σκαλοστασίου, σε χαμηλότερο επίπεδο και αντίθετα στην συμμετρική σύνθεση βρίσκεται ο χώρος της κουζίνας, οποίος συνδέεται και με τον προαύλιο χώρο.

Εικ.08 Νατάσα Πανταζοπούλου, Φωτογραφία παραθύρου του κτηρίου.

Τα παράθυρα στην πρόσοψη των δύο κεντρικών δωματίων του ισογείου σχηματίζονται από οξυκόρυφα τόξα, και στο εξωτερικό τους η φόρμα τους τονίζεται από τον εξώγλυφο διάκοσμο κατασκευασμένο από οπτόπλινθους και πωρόλιθο. Η νοτιοδυτική όψη του ενός εκ των δωματίων έχει παρόμοιο άνοιγμα το οποίο, σε αντίθεση με τα δύο της πρόσοψης, δεν εκτείνεται μέχρι το δάπεδο. Χαρακτηριστικό του ισογείου είναι το περίτεχνο μωσαϊκό το οποίο δεν είναι ενιαίο, αλλά σχηματίζεται από πλακάκια.

Υπόγειο

Η κάτοψη του υπογείου ακολουθεί πλήρως την σύνθεση του οικοδομήματος, με τους τρεις διακριτούς όγκους. Το κεντρικό μέρος είναι εύκολα προσβάσιμο, ενώ οι υπόλοιποι δύο χώροι, κάτω από τα δωμάτια του ισόγειου, είναι υπερυψωμένοι, με αποτέλεσμα να εισέρχεται με δυσκολία κανείς σε αυτούς, εξαιτίας του χαμηλού ύψους τους.

Εικ.16. Καλπογιάννη, Μ., Τζουβελέκη, Β., Φιαμέγκου, Θ. "Υπάρχουσα κατάσταση χώρου X1" (2016),

Ημιώροφος

Η σκάλα που συνδέει το ισόγειο με τον πρώτο όροφο, παρουσιάζει μια ενδιαφέρουσα διαφοροποίηση. Προκειμένου να καταστεί προσβάσιμη η είσοδος στον ημιώροφο, ο οποίος βρίσκεται πάνω από την κουζίνα, ένα σκαλοπάτι της κατεβαίνει προς αυτόν. Ο ίδιος ο χώρος του ημιωρόφου έχει ακόμη πιο χαμηλό ύψος από τα δωμάτια στο υπόγειο κι έτσι η αξιοποίησή του για μελλοντικούς σκοπούς καθίσταται πιθανότατα δύσκολη.

Εικ.09. Philip Gavrillakis, Φωτογραφία κεντρικής σκάλας.

Εικ.10 Αλέξανδρος Ακρίβος/ LIFO, Φωτογραφία πόρτας ημιώροφου.

Α' όροφος

Εικ.11 Αλέξανδρος Ακρίβος/ LIFO, Φωτογραφία του μπαλκονιου του 1ου ορόφου..

Ο πρώτος όροφος είναι παρόμοιος με το ισόγειο, με την διαφορά ότι έχει ένα μπαλκόνι το οποίο εκτείνεται πάνω από ένα μεγάλο μέρος του χωλ του ισογείου και το πρόπυλο, όπως προαναφέρθηκε. Στην περιοχή του σκαλοστασίου βρίσκεται το μεγαλύτερο παράθυρο του πύργου, με χαρακτηριστικό το οξυκόρυφο τόξο. Τα παράθυρα στα δύο δωμάτια του ισογείου επαναλαμβάνονται και σε αυτά του πρώτου ορόφου με την διαφορά ότι είναι ορθογώνια και δεν εκτείνονται μέχρι το ξύλινο δάπεδο. Και αυτά στο εξωτερικό τους έχουν διάκοσμο παρόμοιο με αυτό των ανοιγμάτων του ισογείου. Το μπάνιο χωρίζεται σε δύο χώρους, οι οποίοι μοιάζουν να δημιουργήθηκαν κατόπιν μεταγενέστερης παρέμβασης, και βρίσκεται πάνω από τον ημιώροφο.

Β' & Γ' όροφος

Ο δεύτερος όροφος έχει ένα μόνο δωμάτιο, αυτό στο οποίο καταλήγει η σκάλα που έρχεται από τον πρώτο όροφο. Είναι μικρό σε διαστάσεις και περισσότερο φαίνεται να αποτελεί το πέρασμα για το δώμα. Όπως προαναφέρθηκε το δώμα χωρίζεται σε δύο επίπεδα, με το ένα να ανήκει στον δεύτερο όροφο και το άλλο να βρίσκεται πάνω από το δωμάτιο του δεύτερου. Η πρόσβαση σε αυτό είναι εφικτή μέσω μιας μεταλλικής σκάλας που μοιάζει να αιωρείται πάνω από το κτήριο. Το στηθαίο εδώ διαφοροποιείται από το υπόλοιπο δώμα, καθώς ενώ στο χαμηλότερο επίπεδο θυμίζει πολεμίστρες (merlon & embrasure) σε στυλιζαρισμένη μορφή και μικρότερη κλίμακα, εδώ σχηματίζεται από οξυκόρυφες προεξοχές σαν πυργίσκους επίσης σε στυλιζαρισμένη μορφή, με περισσότερο επιθετική από ότι αμυντική διάθεση.

Εικ.12 & 13. Philip Gavrilakis, Φωτογραφία δώματος.

Πρόταση

Ο πύργος είναι ήδη γνωστός και αποτελεί πόλο έλξης λόγω του σπάνιου στον ελλαδικό χώρο αρχιτεκτονικού ρυθμού του. Παράλληλα, κατόπιν έρευνας που έχει γίνει στην περιοχή, υπάρχει μια έλλειψη χώρου συνάντησης και πολιτισμού. Στόχος λοιπόν είναι η δημιουργία ενός χώρου συνάντησης σε αυτό το μέρος. Αυτό θα υλοποιηθεί με τους εξής δύο τρόπους: Το κτήριο θα αξιοποιηθεί ως βιβλιοπωλείο, στο οποίο θα υπάρχει και ένας συμπληρωματικός χώρος εστίασης. Με αυτό τον τρόπο γίνεται μια προσπάθεια για την δημιουργία ενός τοπόσημου το οποίο θα προσφέρεται ως σημείο συνάντησης αλλά και αναψυχής για τους κατοίκους της περιοχής και όχι μόνο. Στο επίκεντρο θα είναι η ευχάριστη αρχιτεκτονική του κτηρίου, η οποία σε συνδυασμό με την πρόταση επανάχρησής του, θα συνεισφέρουν στην πολιτιστική ανάπτυξη της περιοχής.

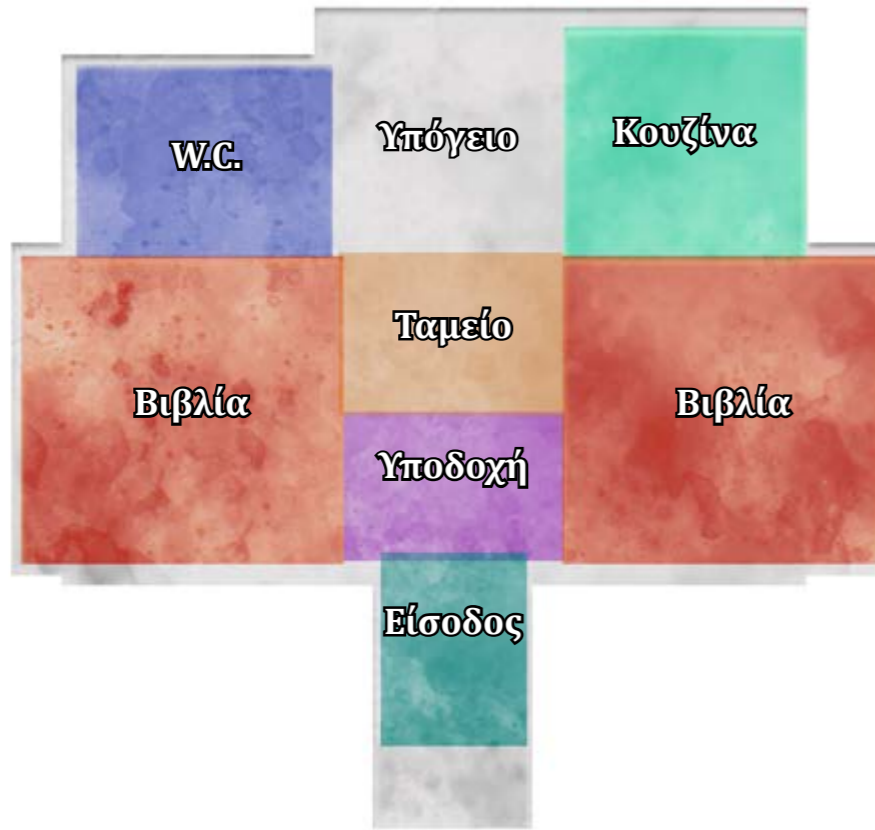
Κτιριολογικό

Το βιβλιοπωλείο θα αποτελεί την βασική λειτουργία του οικοδομήματος. Θα βρίσκεται εντός του κτηρίου και θα είναι προσβάσιμο από την κεντρική είσοδο καθώς και από τον ανελκυστήρα ο οποίος είναι τοποθετημένος στα ανοίγματα της νοτιοδυτικής όψης. Με αυτόν τον τρόπο διευκολύνεται η πρόσβαση σε όλους τους χώρους. Η δευτερεύουσα χρήση είναι αυτή του χώρου εστίασης, και πιο συγκεκριμένα ενός καφέ το οποίο θα εξυπηρετεί τους πελάτες οι οποίοι θέλουν ξεφυλλίσουν κάποιο βιβλίο και να περάσουν περισσότερο χρόνο εντός του βιβλιοπωλείου. Κατά τους θερινούς μήνες θα είναι ανοιχτοί οι εξωτερικοί χώροι. Πιο συγκεκριμένα το μπαλκόνι του Α' ορόφου, το δώμα και ο περιβάλλοντας χώρος θα αποτελούν επέκταση του καφέ. Παράλληλα στο πίσω μέρος του εξωτερικού χώρου έχει κατασκευαστεί ειδικό σημείο για την υποδοχή εκδηλώσεων, παρουσιάσεων βιβλίων κ.ά. Οι δύο βοηθητικοί χώροι αξιοποιούνται ως αποθήκη και W.C.

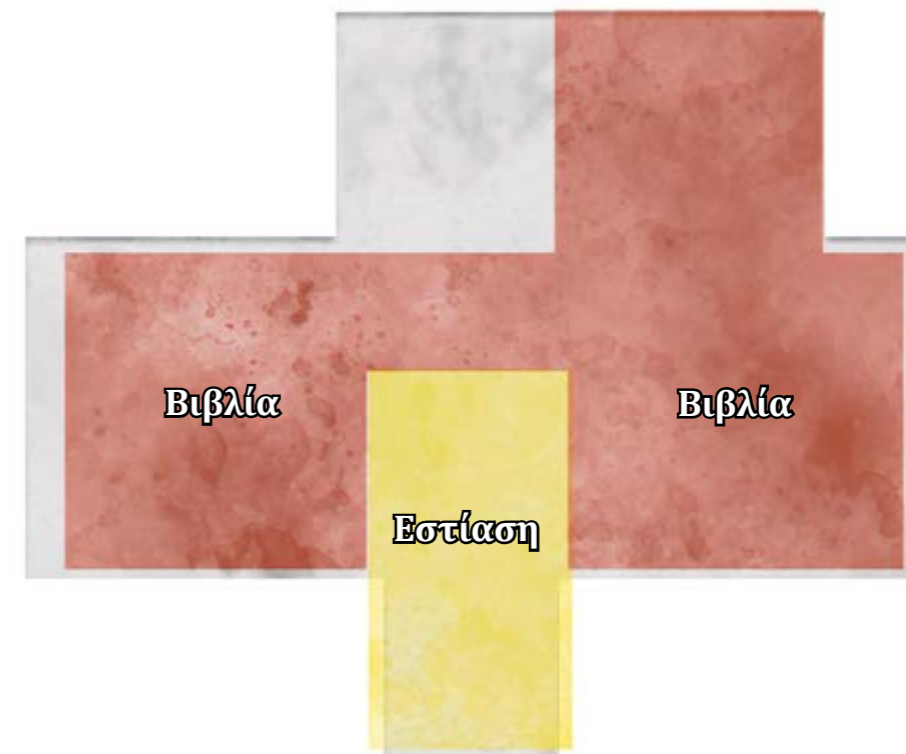

Συγκεκριμένα:

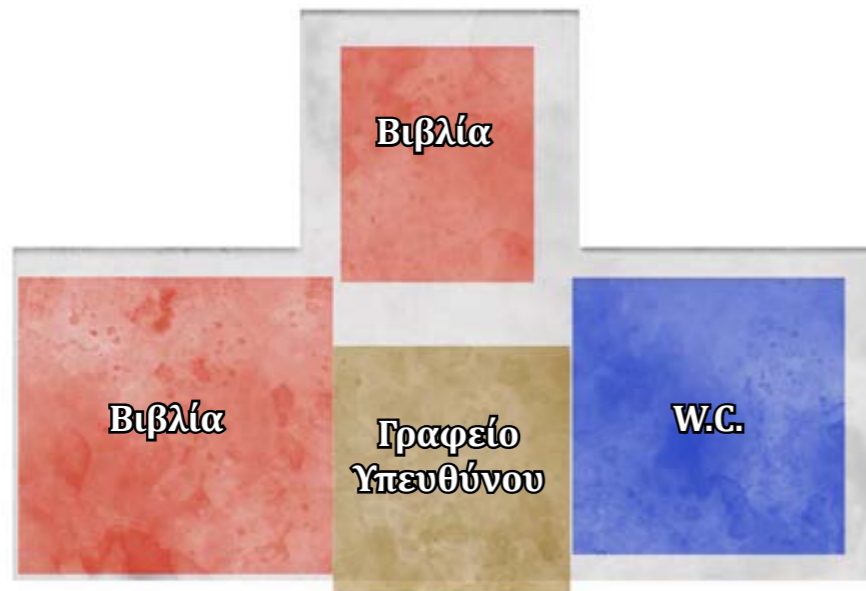
Ισόγειο

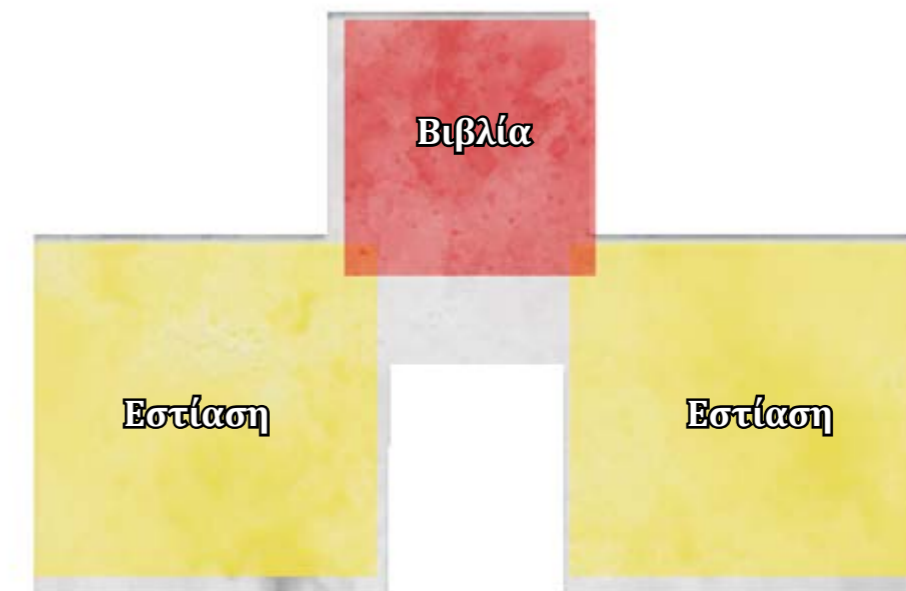
Α' όροφος

Υπόγειο

Β' όροφος

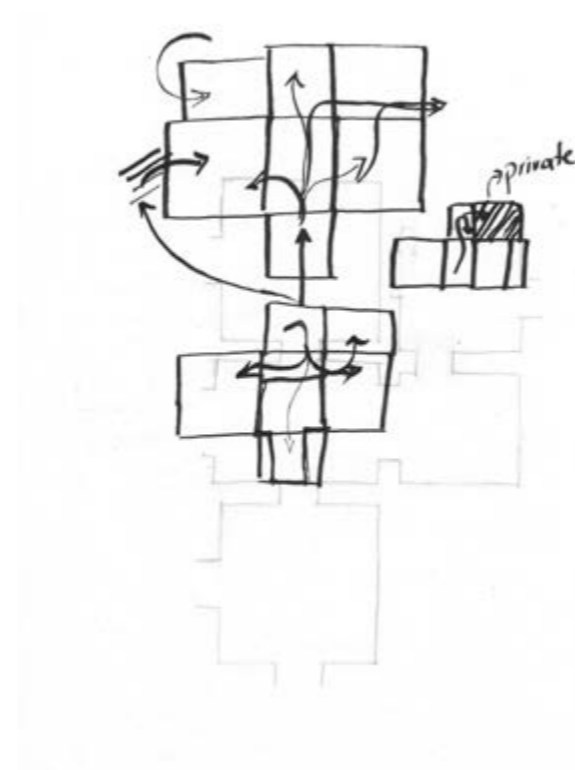
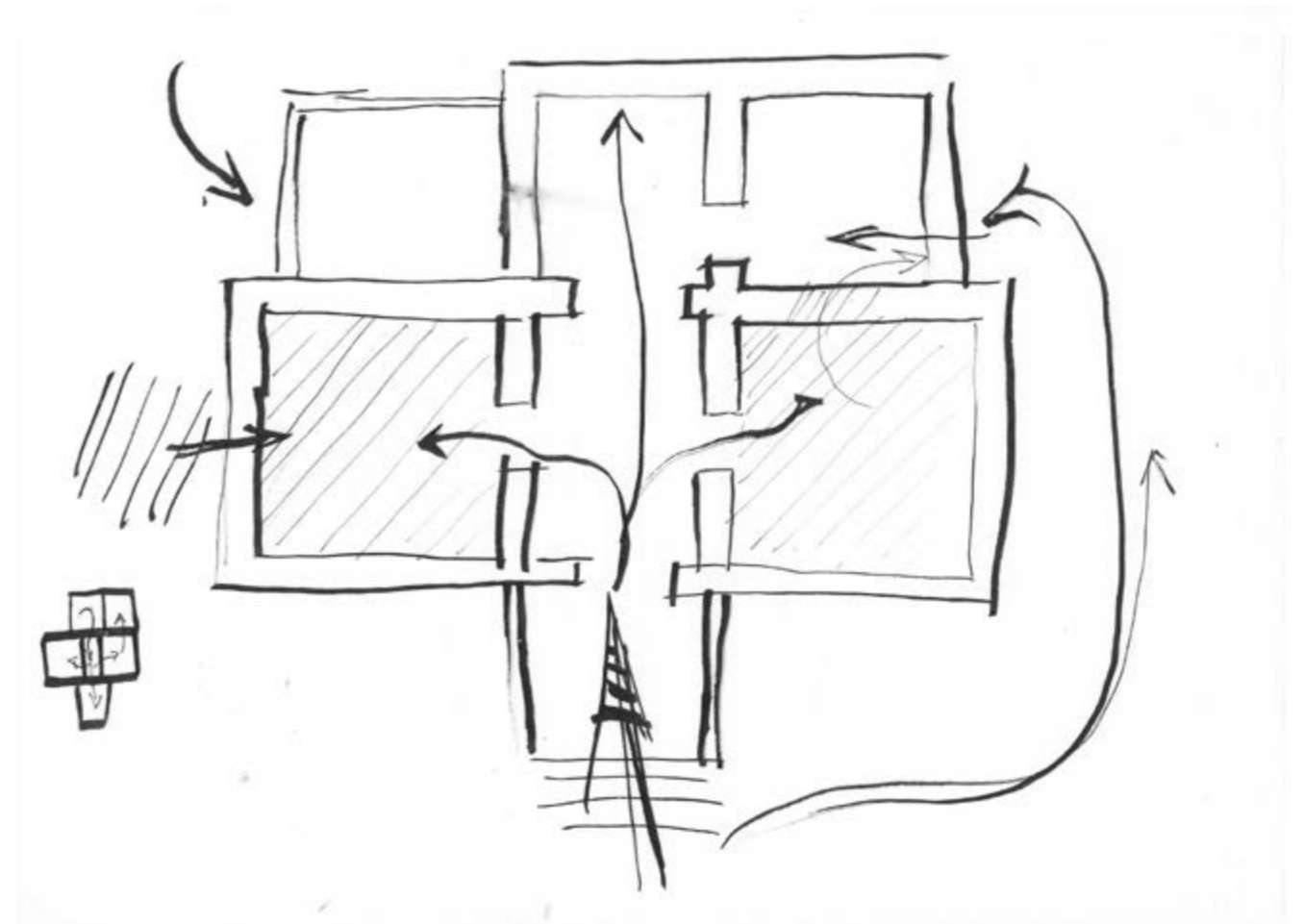

Σχεδιαστικός Στόχος

Η εντυπωσιακή αρχιτεκτονική του κτηρίου αποτελεί από μόνη της πόλο έλξης επισκεπτων. Στόχος είναι ο πύργος να αποτελέσει προσβάσιμο σημείο αναφοράς από όλους. Η νέα πρόταση αποσκοπεί στην ανάδειξη μιας σύγχρονης σχεδιαστικής πρότασης η οποία θα έρχεται σε αρμονική αντίθεση με το υπάρχον κέλυφος. Ποιά είναι η θέση μιας σύγχρονης παρέμβασης και τί έχει να δώσει σε ένα τέτοιο κτήριο; Πώς μεταφράζονται οι σύγχρονες αντιλήψεις και πώς συνδυάζονται με ένα ιστορικό στοιχείο; Ο χώρος είναι θεμιτό να αποπνέει γαλήνη και ηρεμία, όροι αντίθετοι με την μεγαλοπρέπεια της νεογοθτικής αρχιτεκτονικής. Στόχος είναι ο χώρος να κάνει τον επισκέπτη να επιστρέφει, μέσω μιας μοναδικής και ιδιαίτερης σχεδιαστικής προσέγγισης, αυτής της έντονης διαφοροποίησης του παλιού και του νέου. Μεσω των εμπειριών του στον χώρο, γίνεται ο επισκέπτης μέρος της ιστορίας και της αφήγησής της.

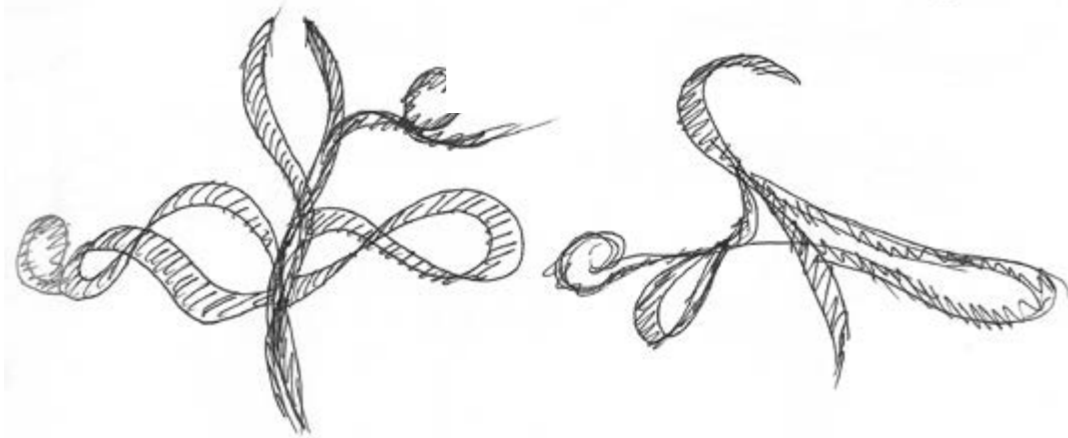
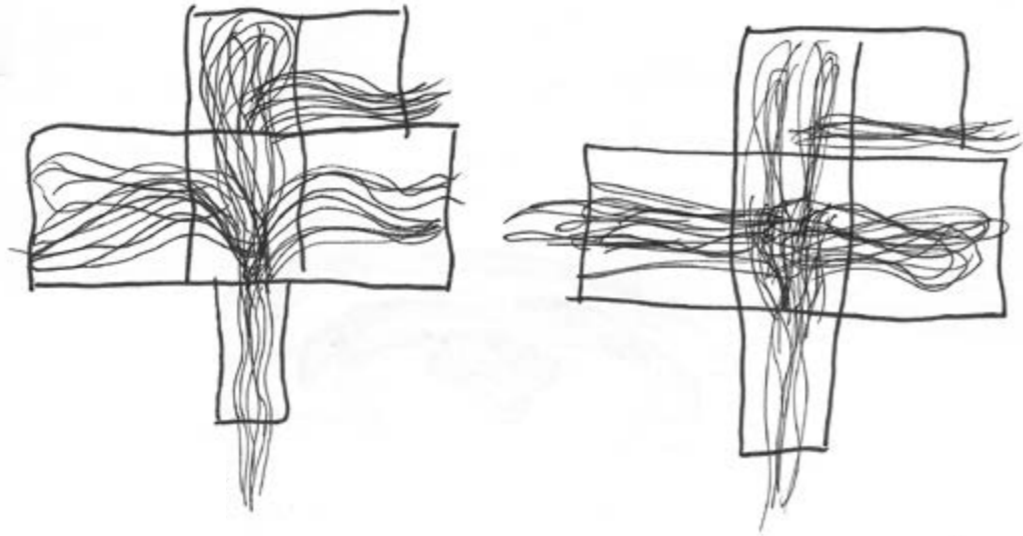
Κεντρική Ιδέα

Για την σύλληψη του κόνσεπτ δόθηκε μεγάλη έμφαση στις διαδρομές που σχηματίζονται από τις πορείες των ατόμων. Αυτές είναι συνεχείς με ή χωρίς στάσεις έως ότου οι επισκέπτες εξέλθουν από το κτήριο.

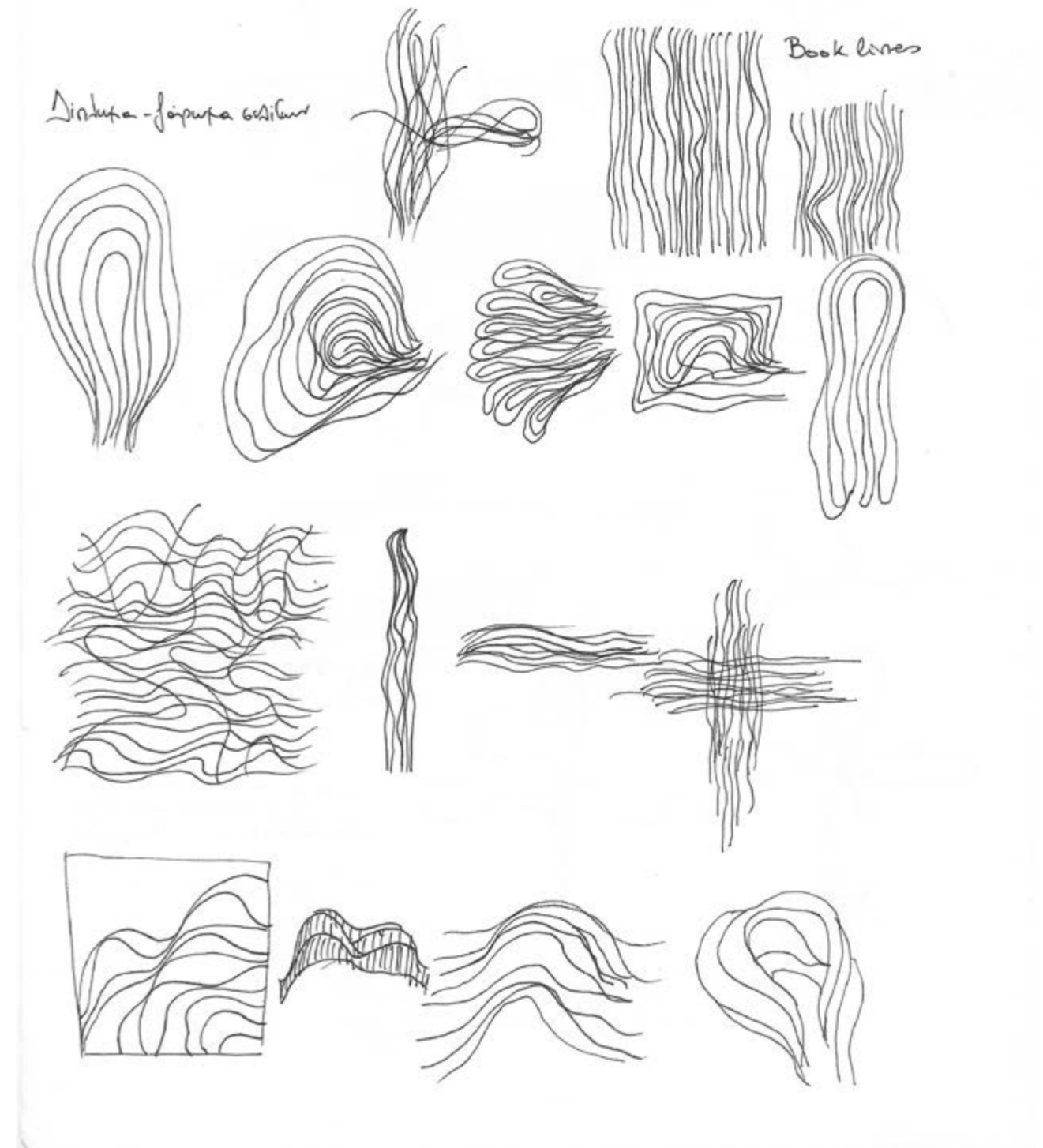
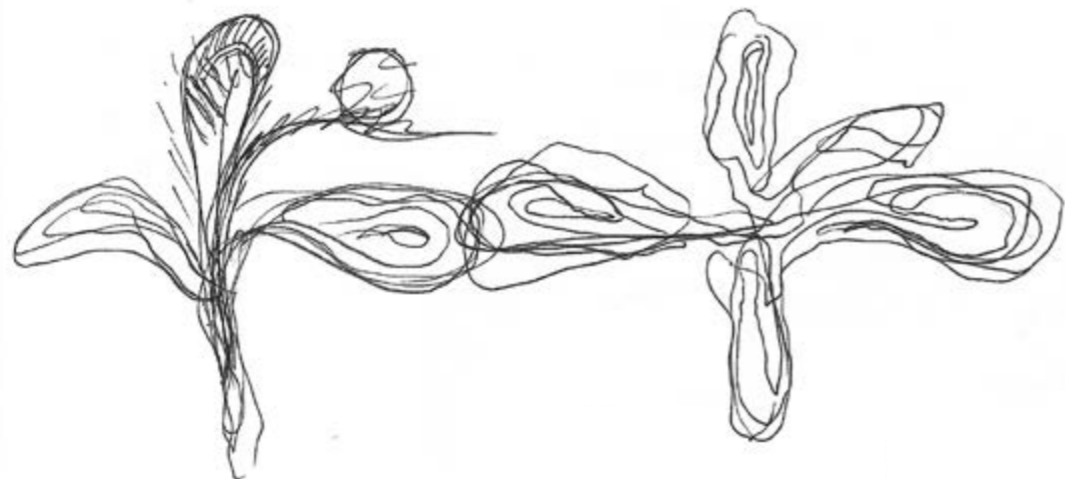

Με περισσότερη εξερεύνηση των γραμμών και των σχημάτων που προκύπτουν από τις πορείες αυτές δημιουργείται ένα σύνολο παρόμοιων γραμμών που μοιάζουν να είναι άπειρες.

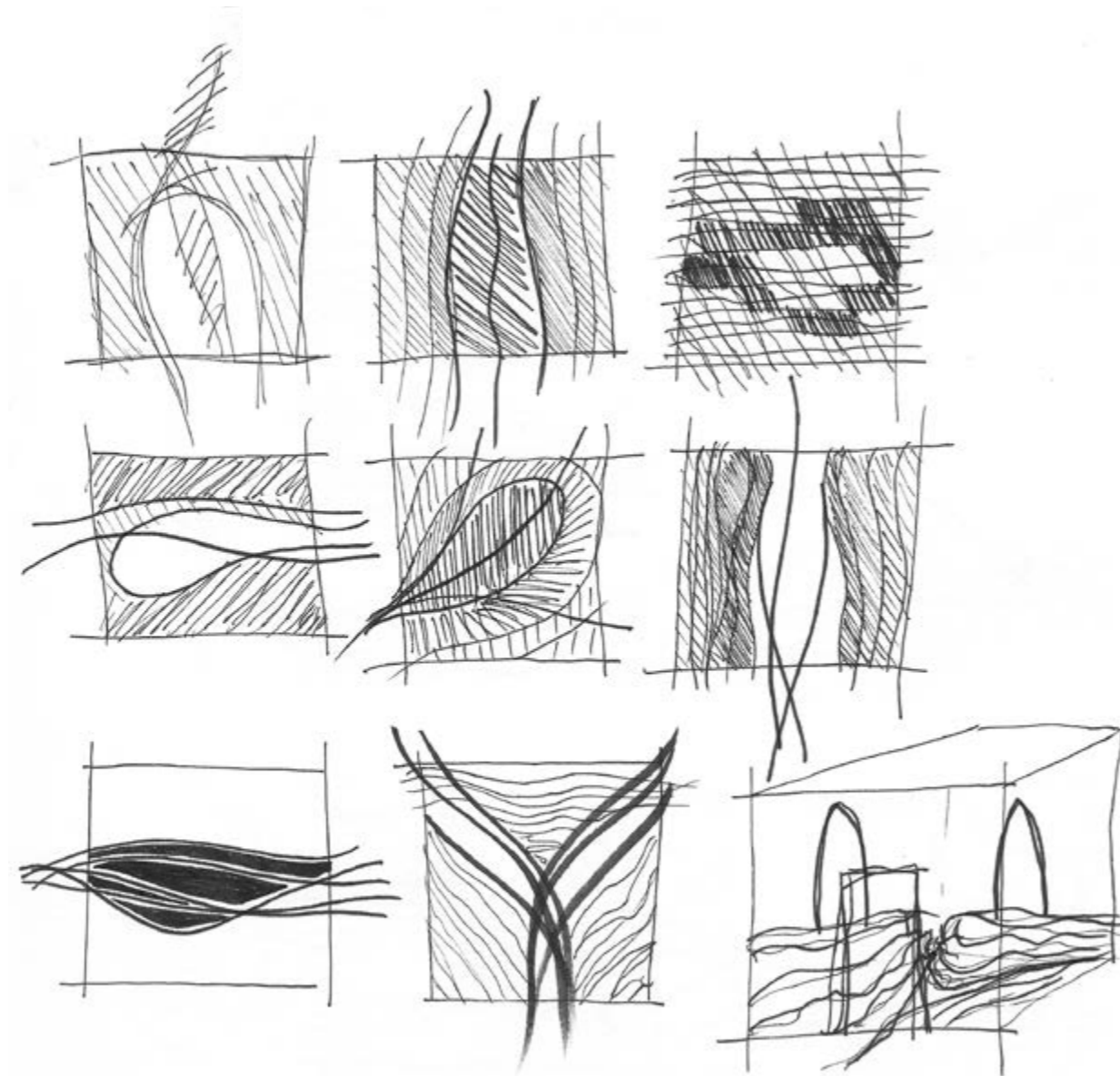
Προχωρώντας περισσότερο με τα σκίτσα οι γραμμές αυτές δίνουν την εντύπωση ζαρωμένων σελίδων βιβλίου.

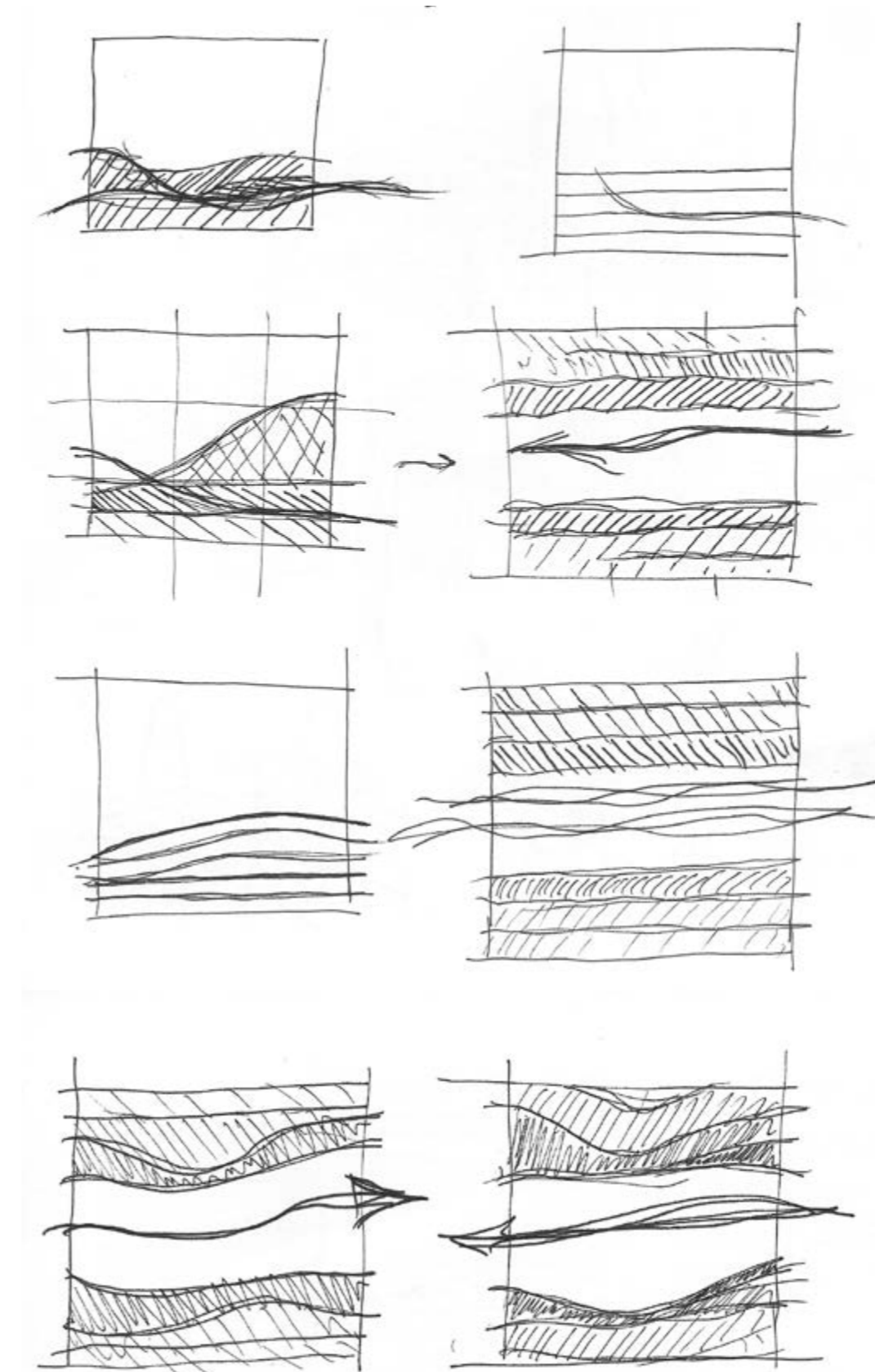
Όταν αρχίζουν και αποκλίνουν μεταξύ τους δημιουργούν διάφορους συνειρμούς όπως χειροτεχνίες με σχέδια κομμένων χαρτιών ή χάρτες με γραμμές ύψους.

Οι γραμμές αντιμετωπίζονται ως όρια επιπέδων τα οποία όσο απομακρύνονται από το κέντρο του χώρου αυξάνονται καθ' ύψος.

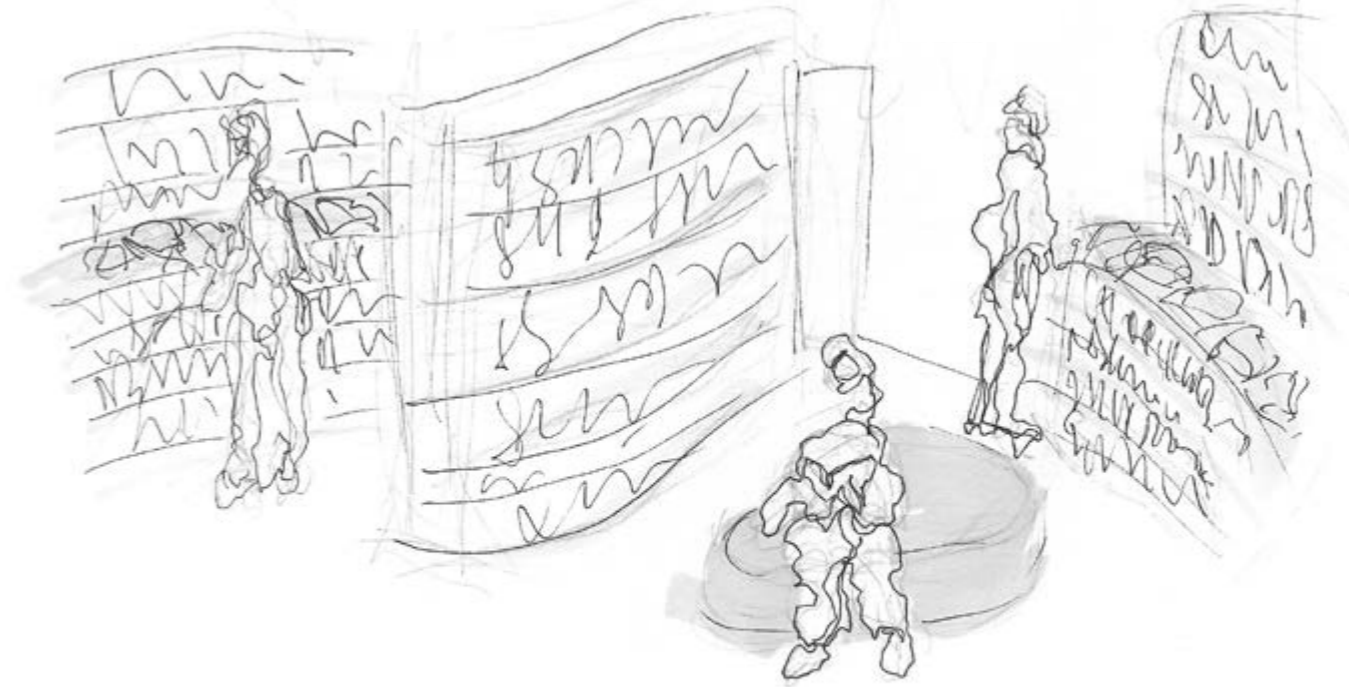
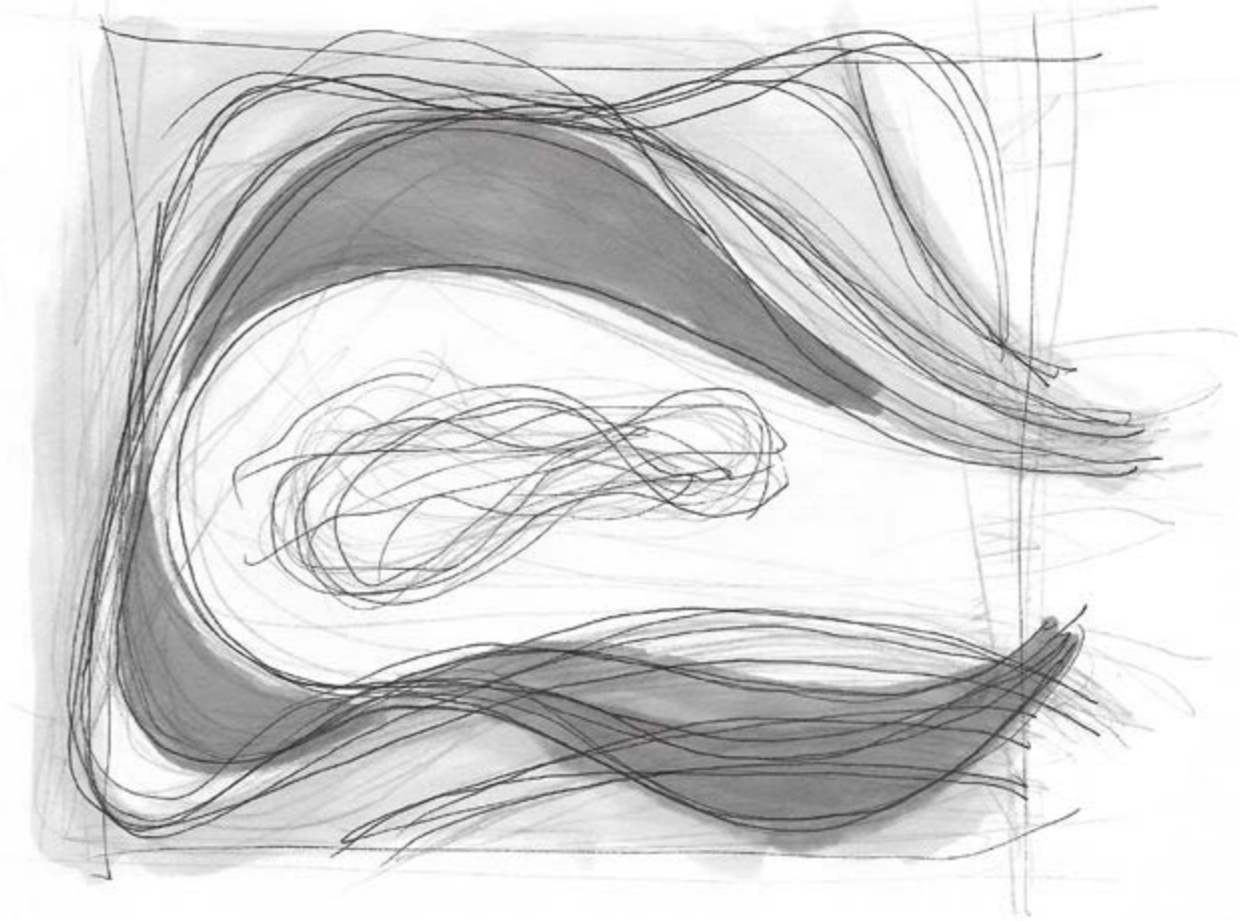
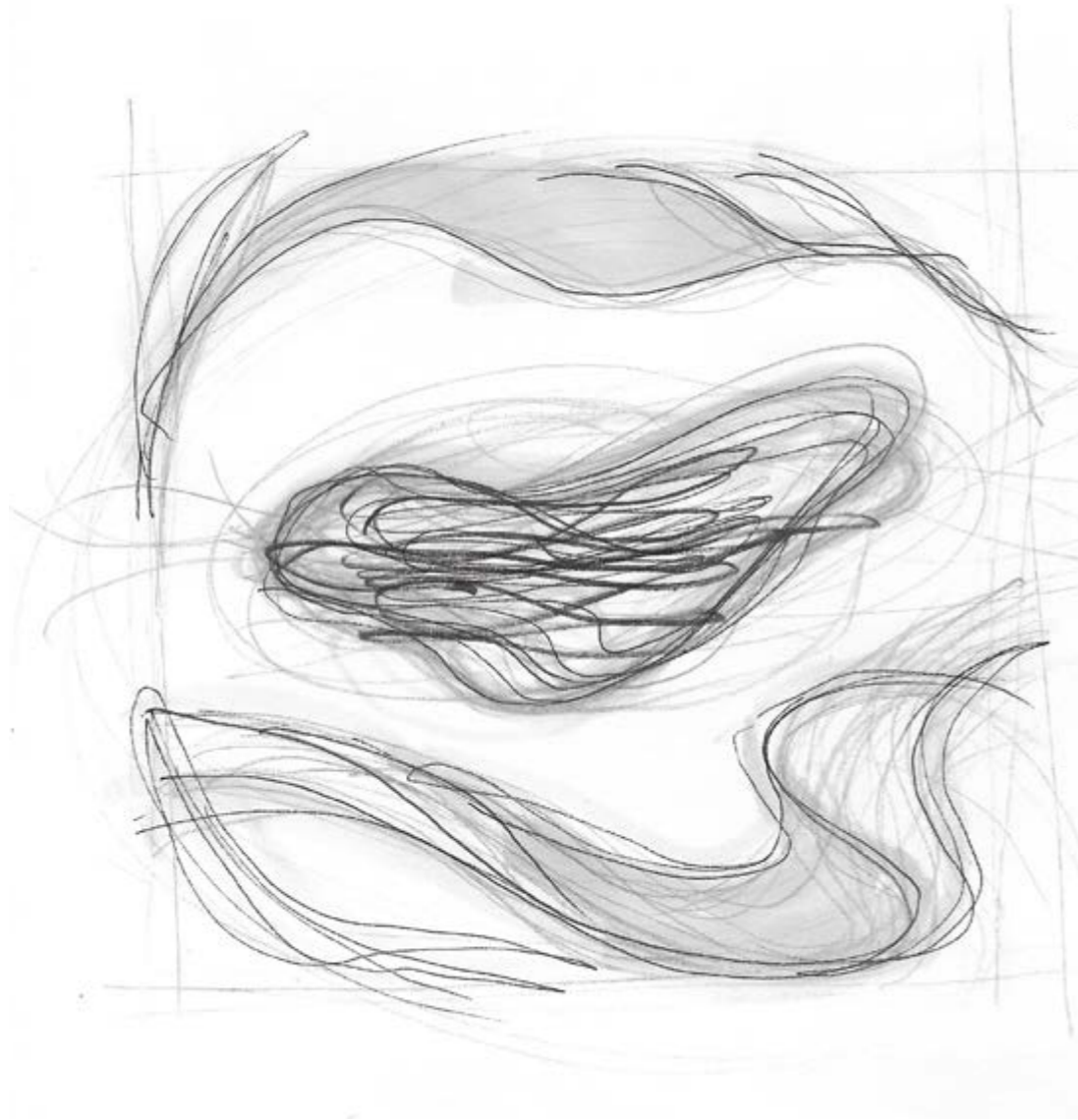
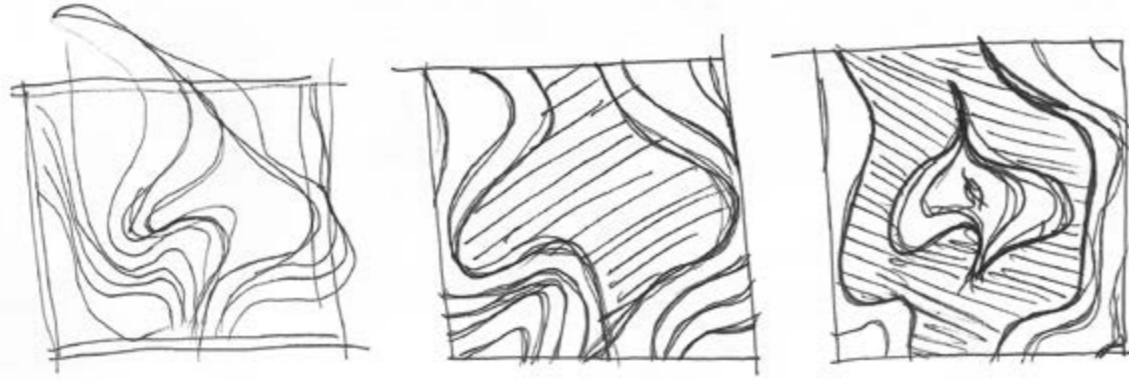

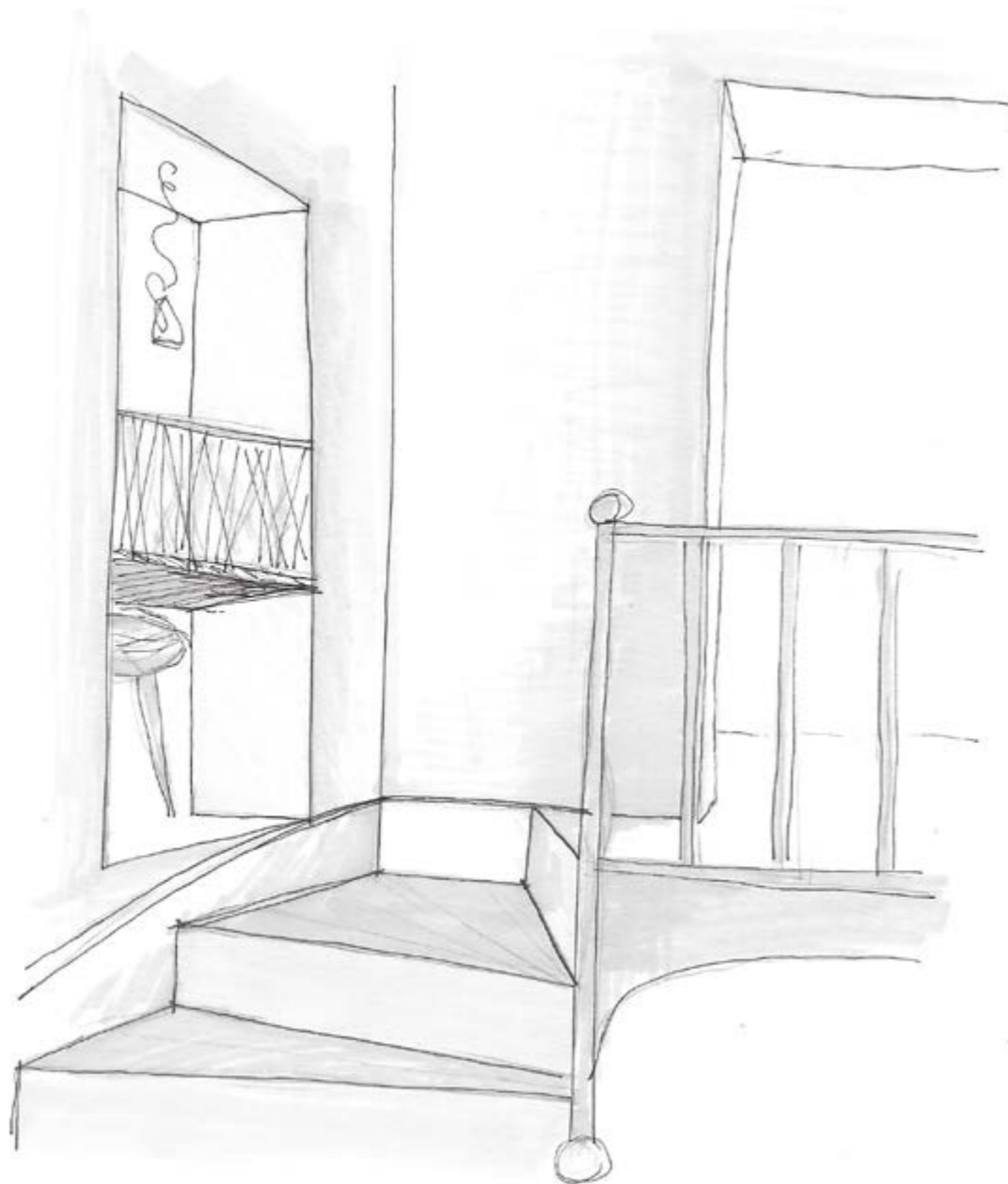
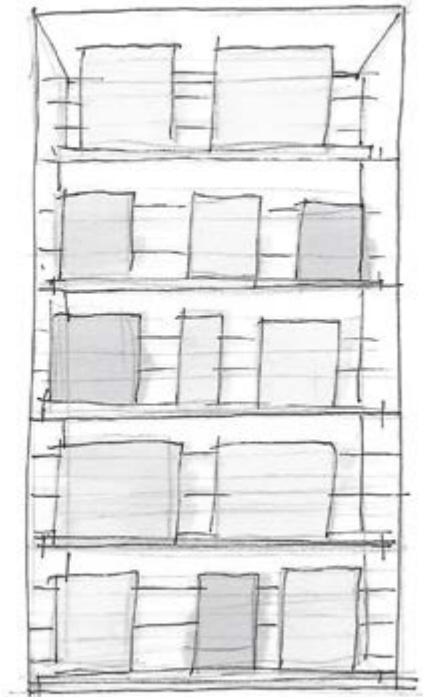
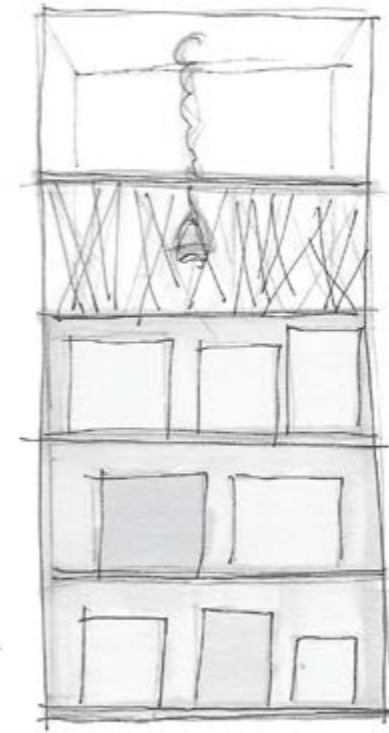
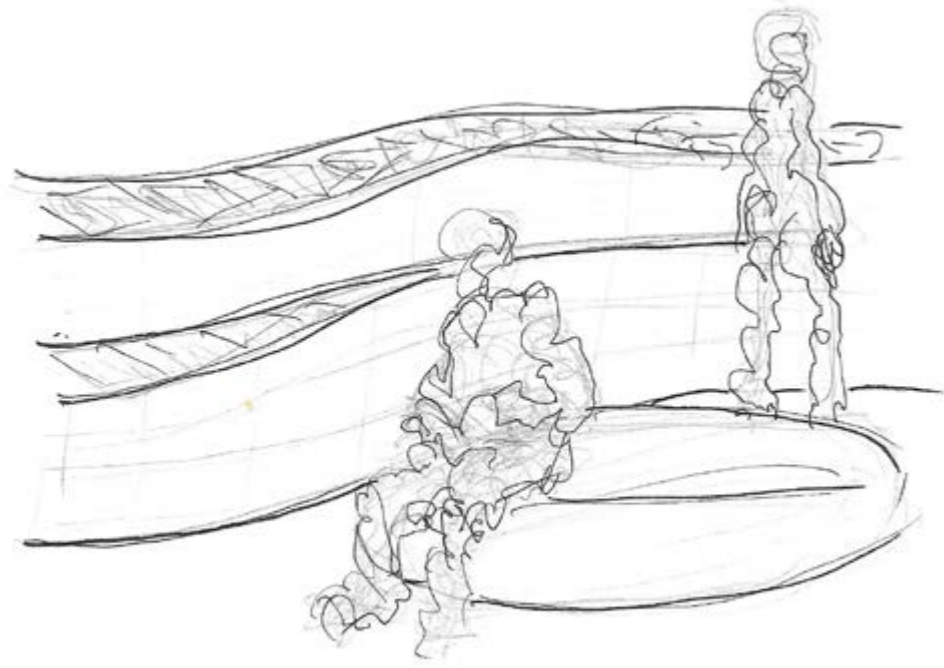
Ο όγκοι μορφοποιούνται με γλυπτικό τρόπο. Στόχος είναι η ανεπηρέαστη συνέχειά τους μέσα στο κτήριο για ένα πιο οργανικό αποτέλεσμα.

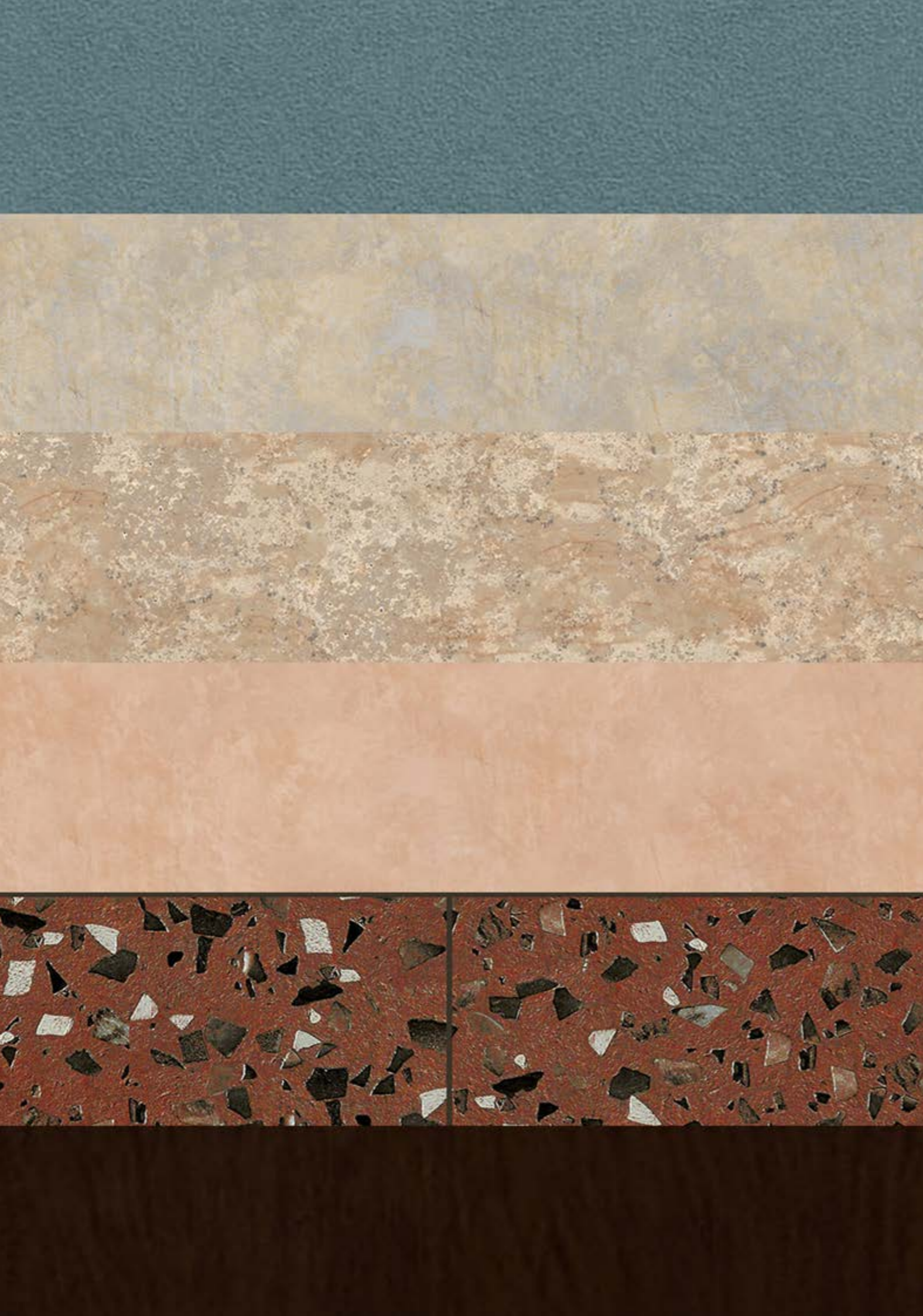
Ο διαδρομές που ορίζουν και τις φόρμες των όγκων είναι ανεμπόδιστες και συνεχείς.

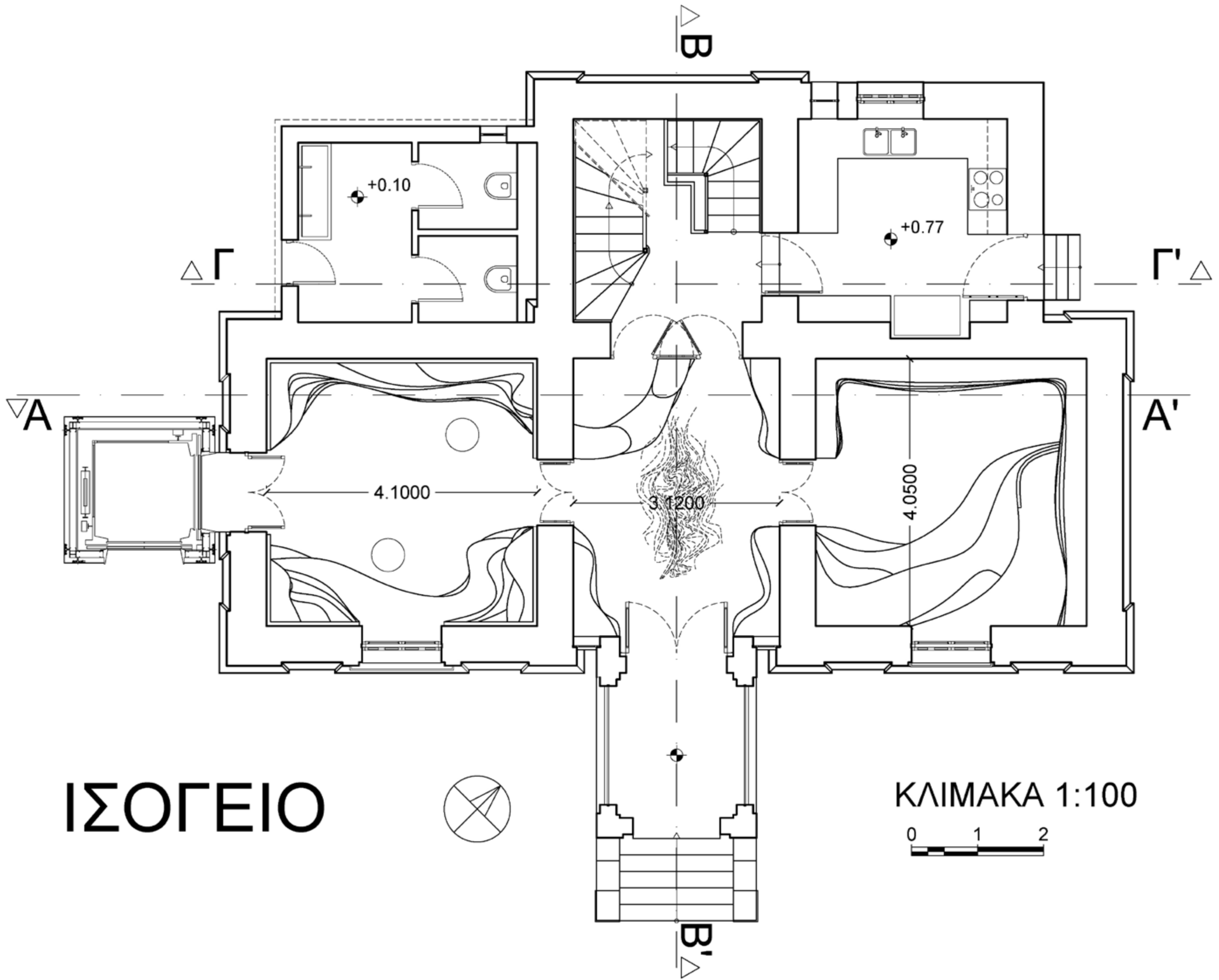

Το κτήριο είναι παλιό, καταπονημένο, φθαρμένο. Μέσω της αποκατάστασής του προτείνεται η μετατροπή του σε φωτεινό, σύγχρονο, φυσικό, γήινο, γλυπτικό.

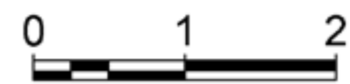

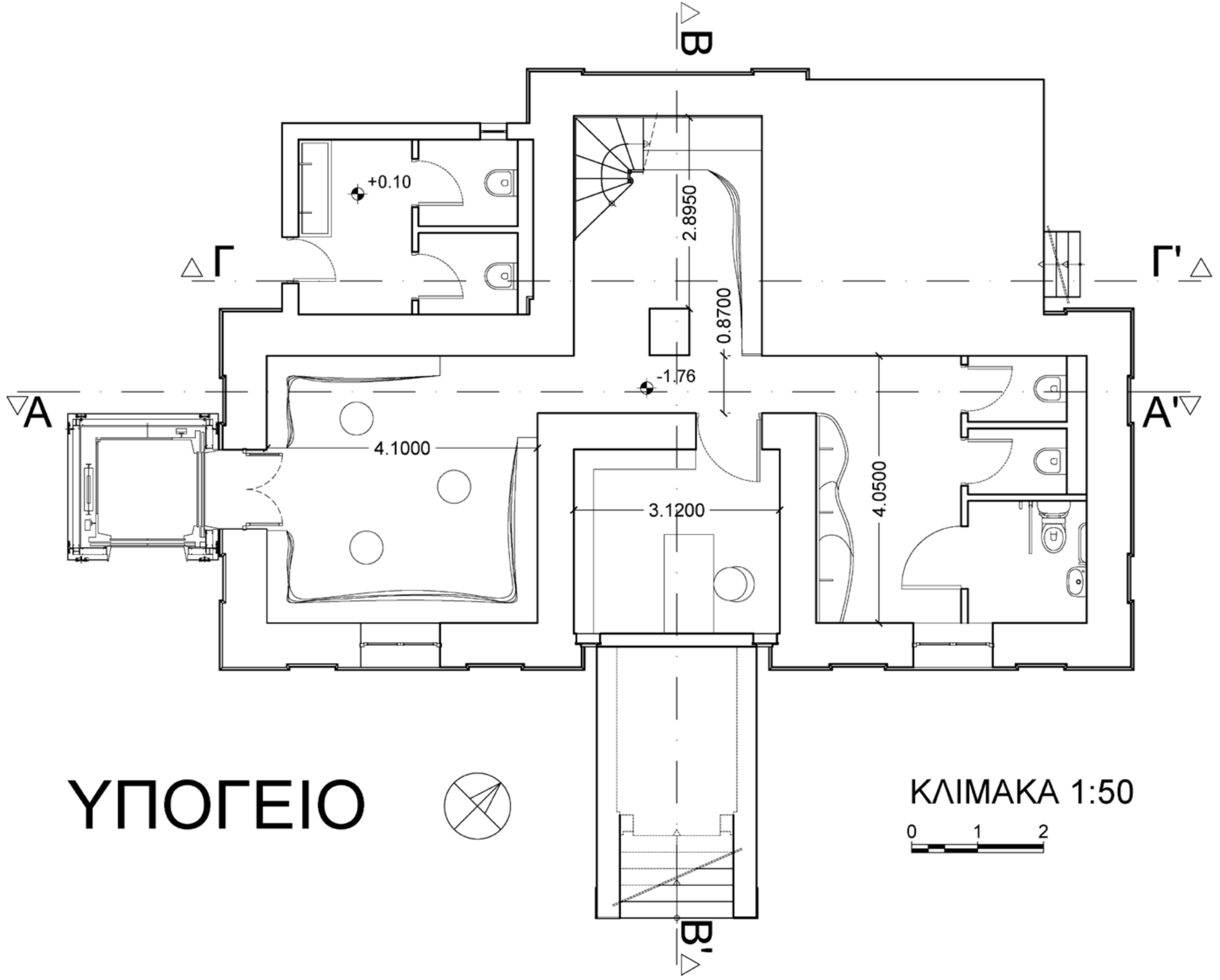

ΙΣΟΓΕΙΟ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

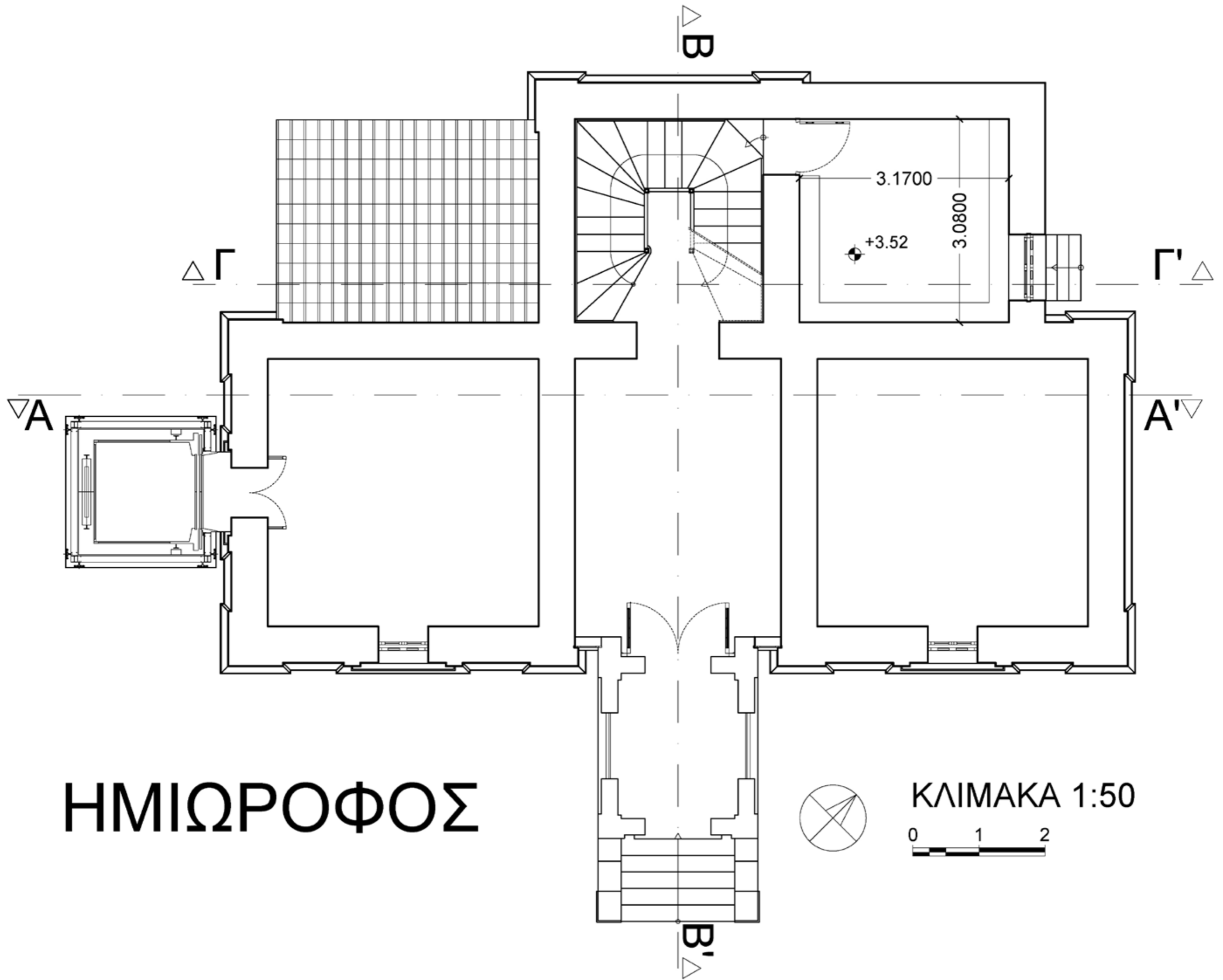

ΥΠΟΓΕΙΟ

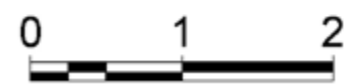
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

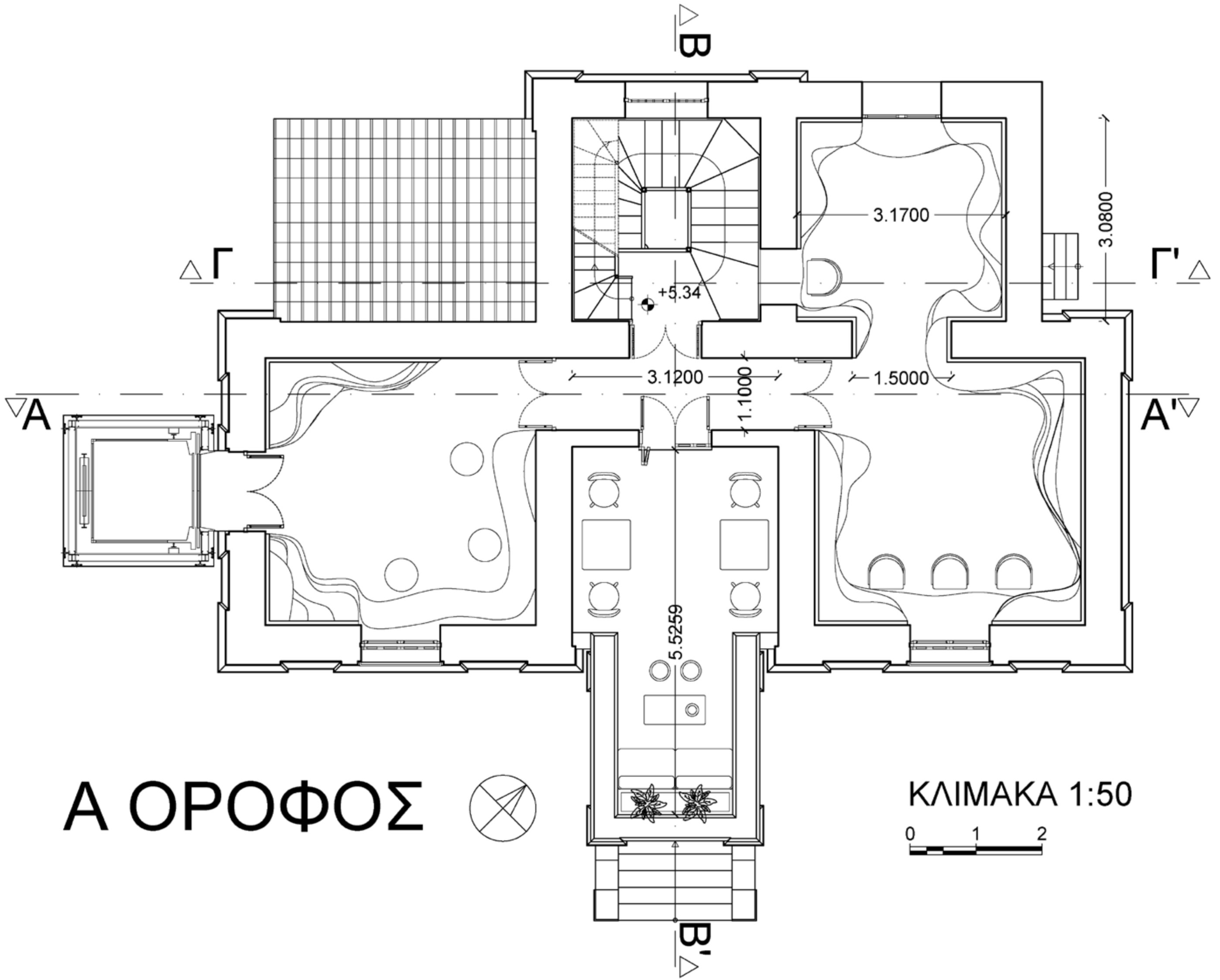

ΗΜΙΩΡΟΦΟΣ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

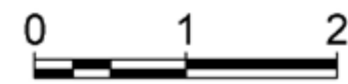

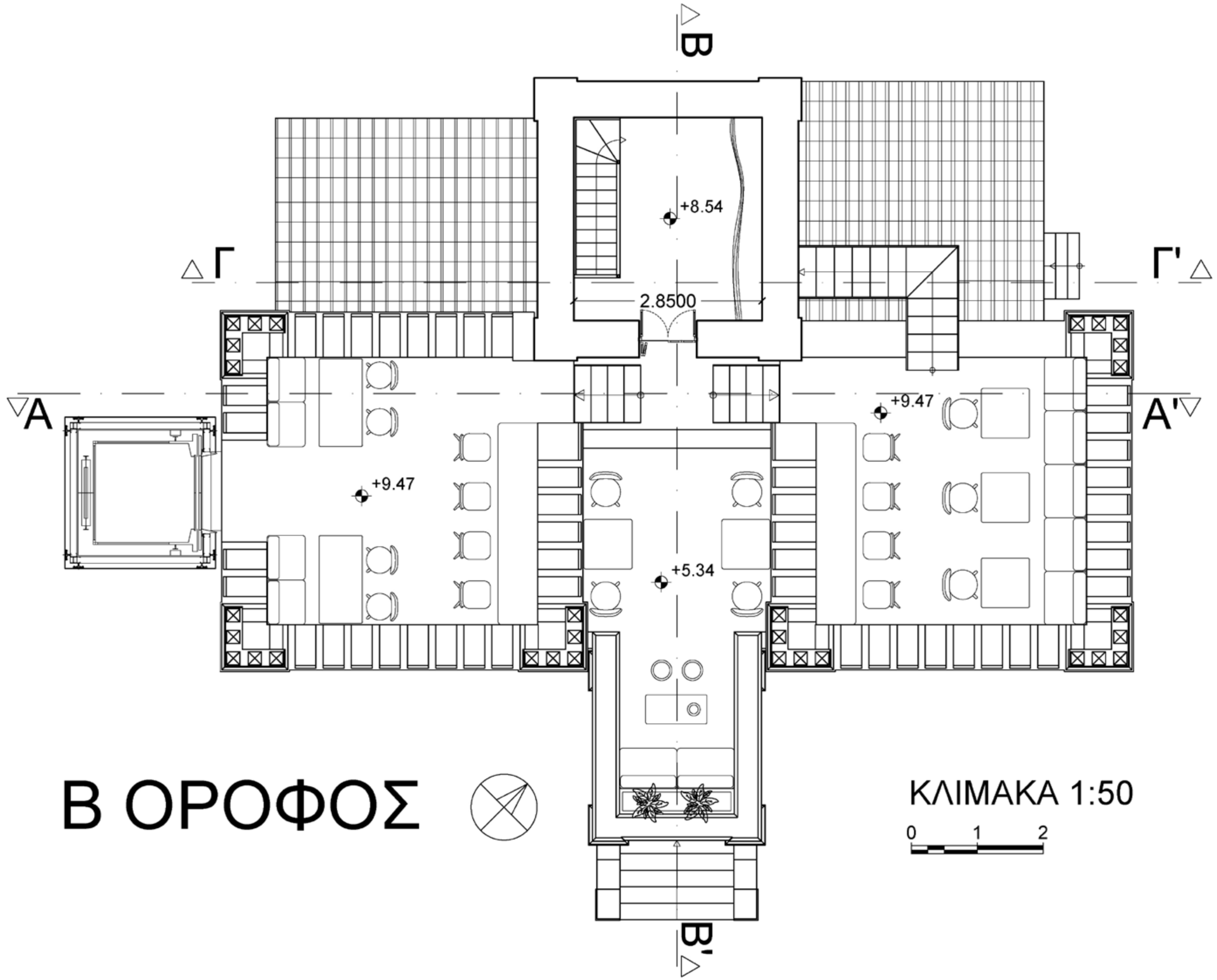
Α ΟΡΟΦΟΣ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

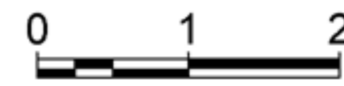

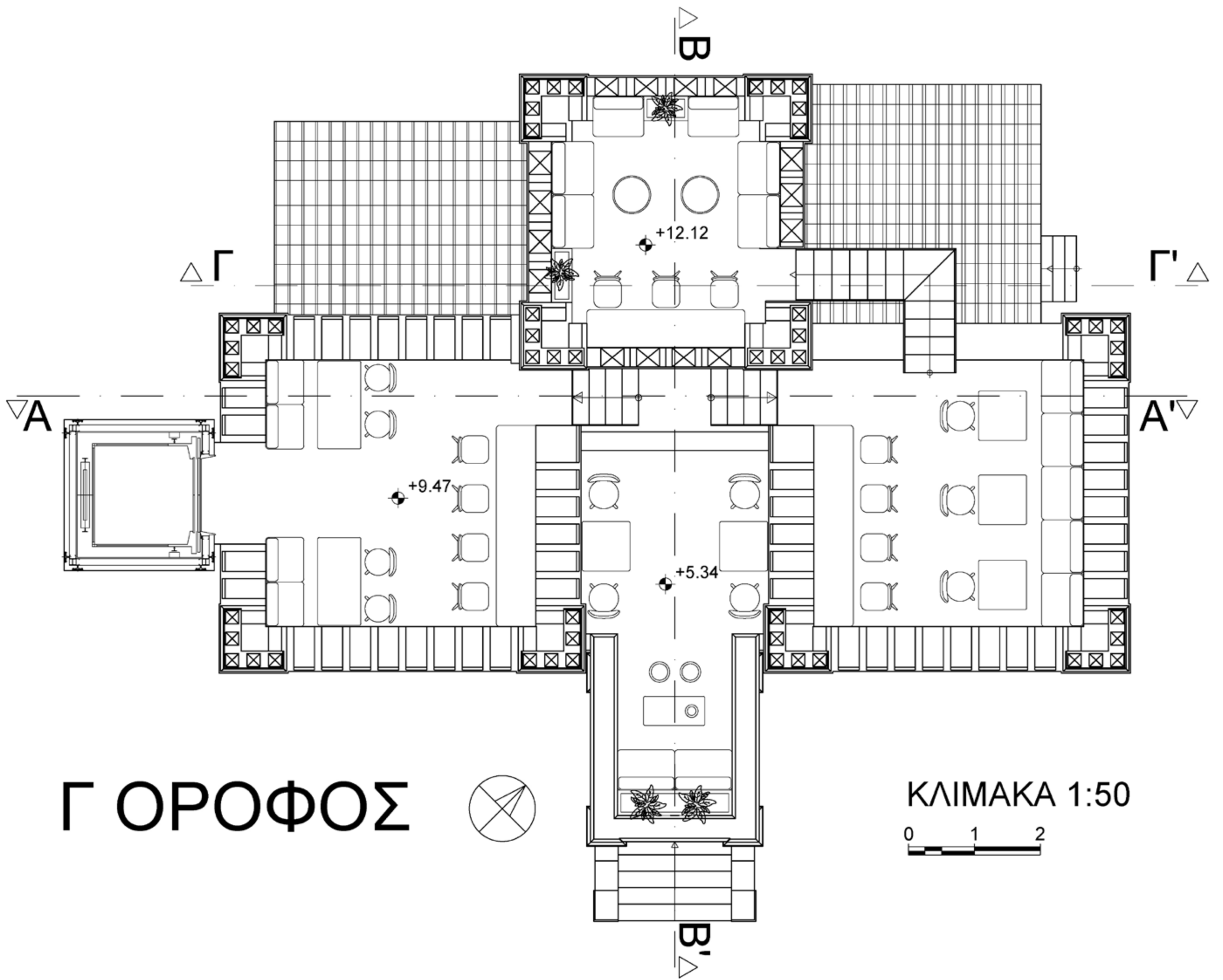

Β ΟΡΟΦΟΣ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

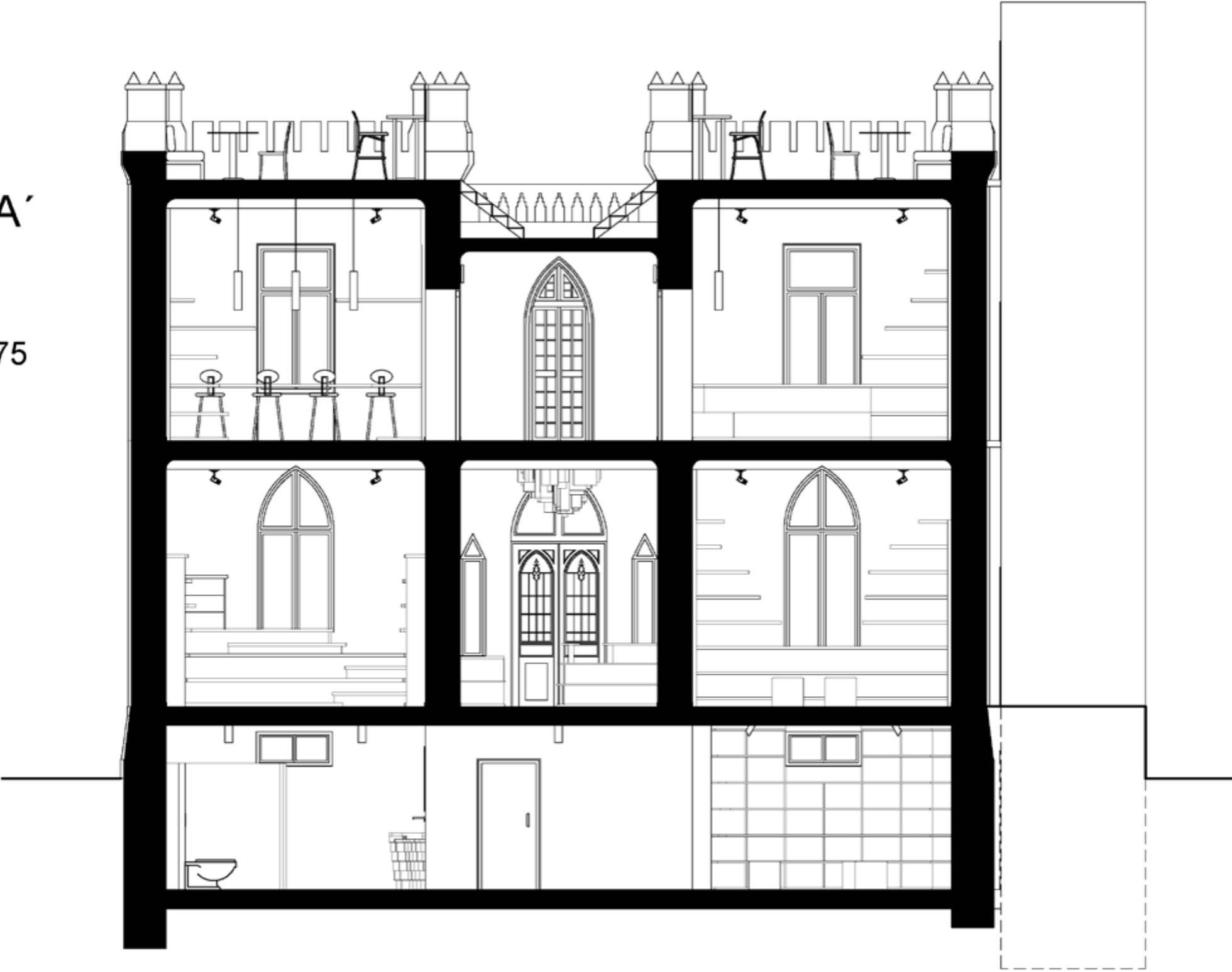
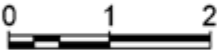
Γ ΟΡΟΦΟΣ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

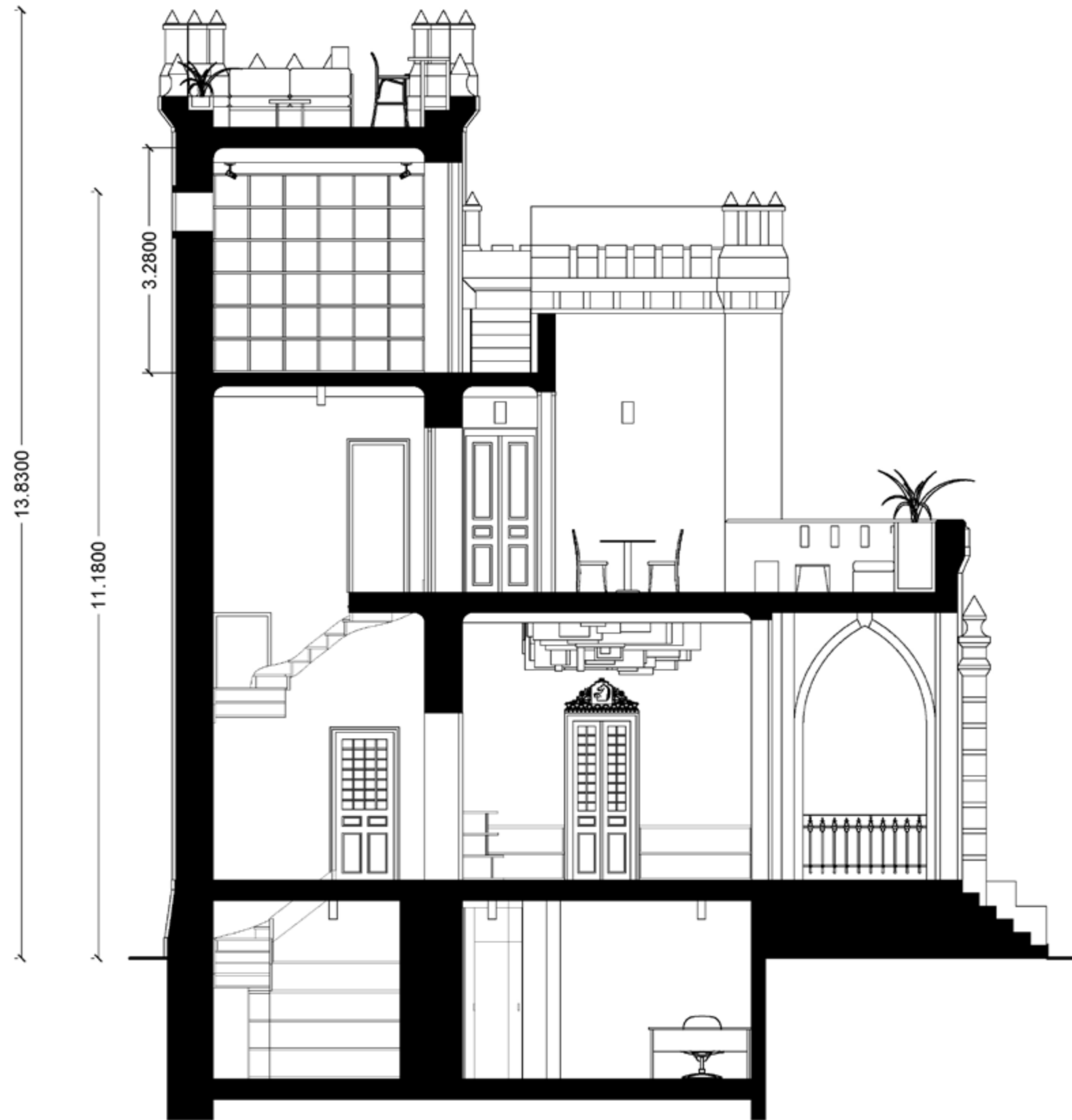

TOMH A-A'

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:75

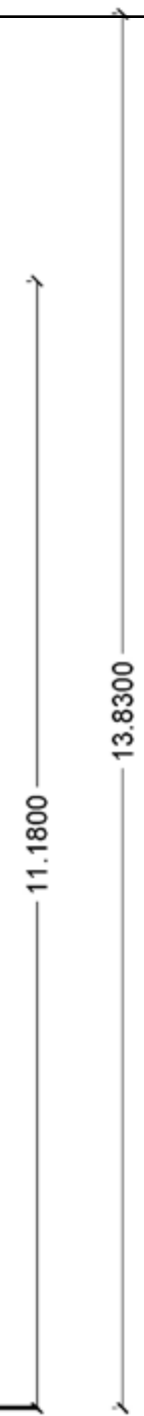
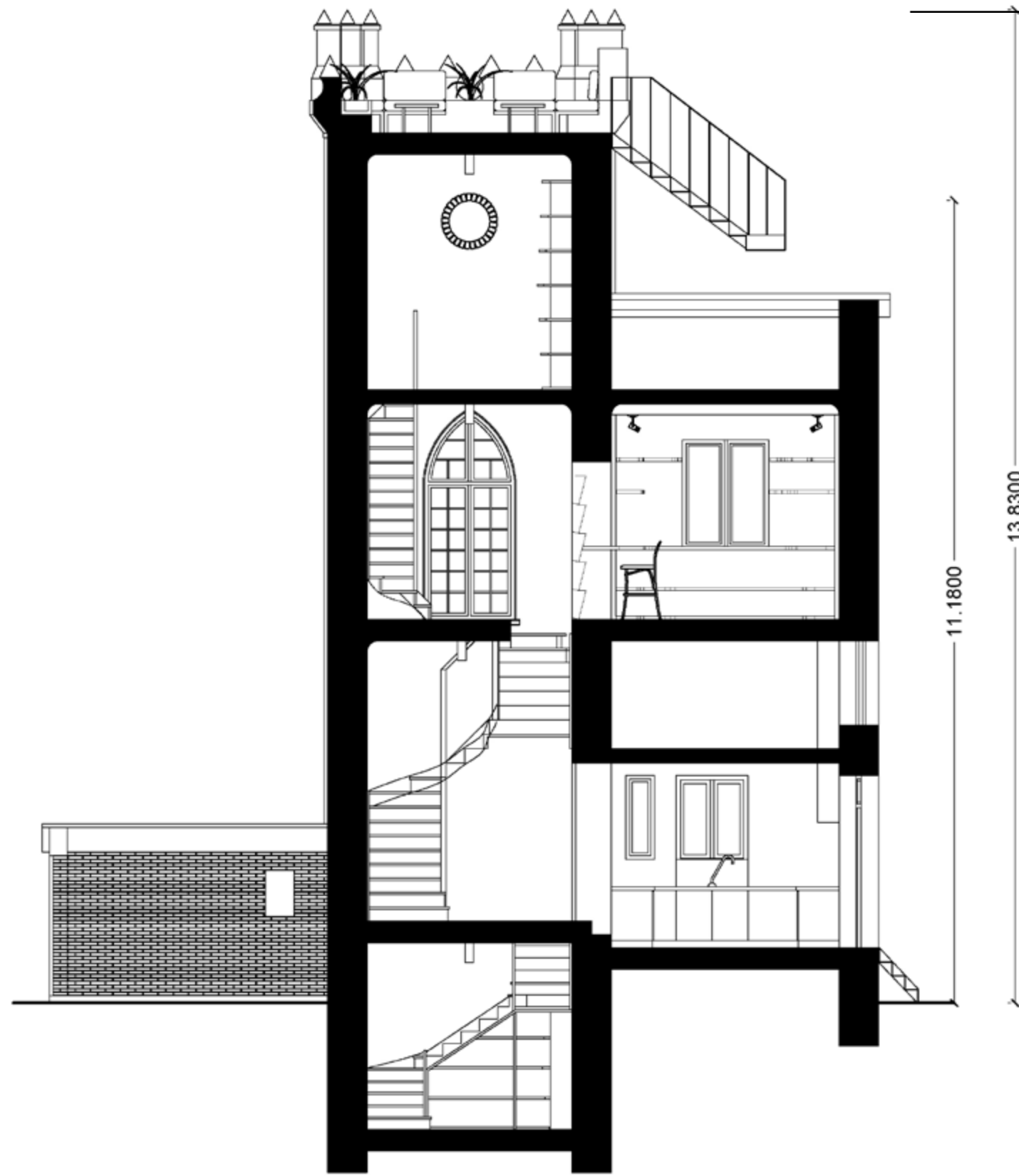

TOMH B-B'

KΛΙΜΑΚΑ 1:75

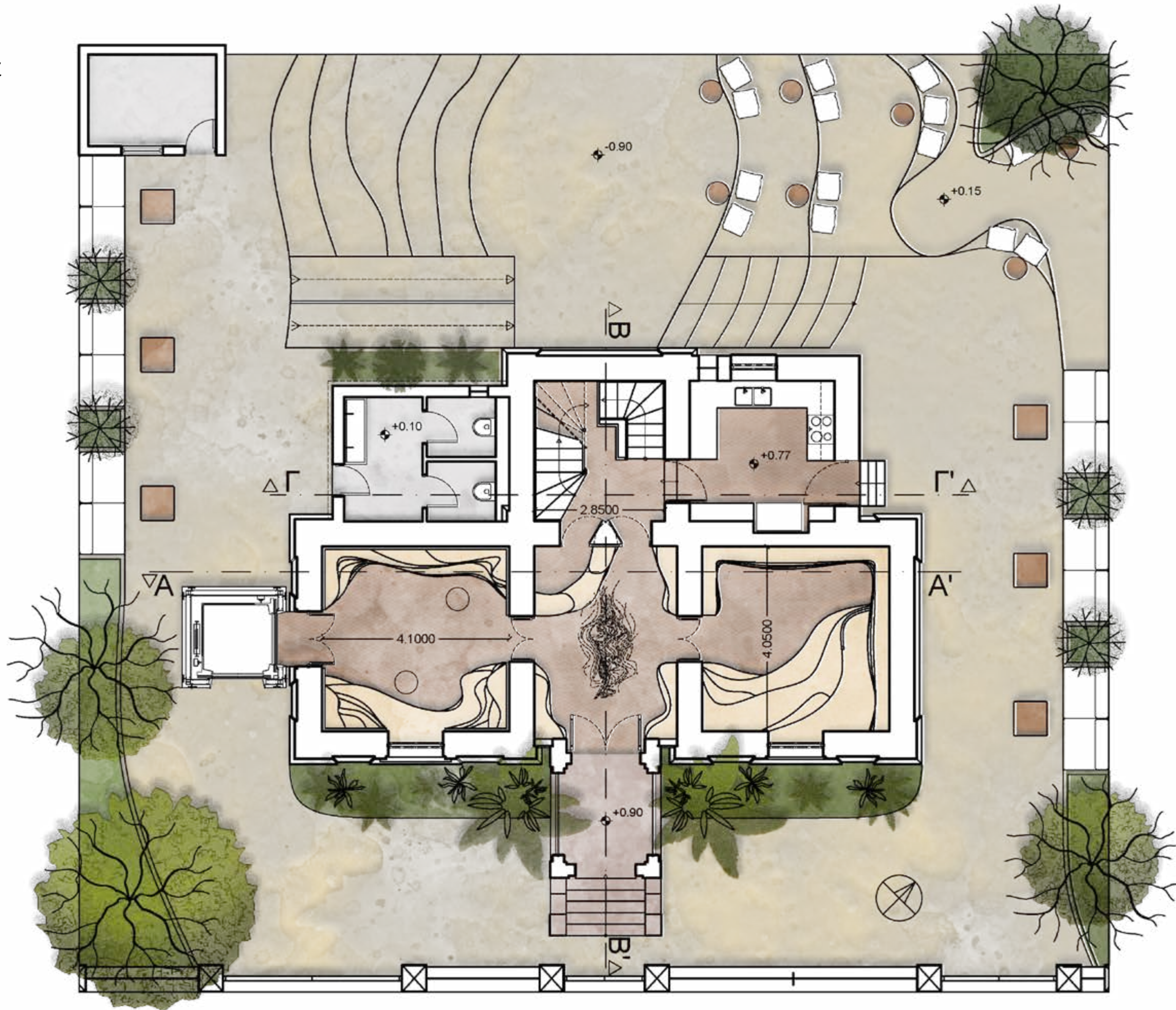
ΤΟΜΗ Γ-Γ'

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:75

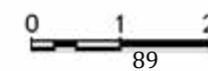

Σχέδια
με χρώμα

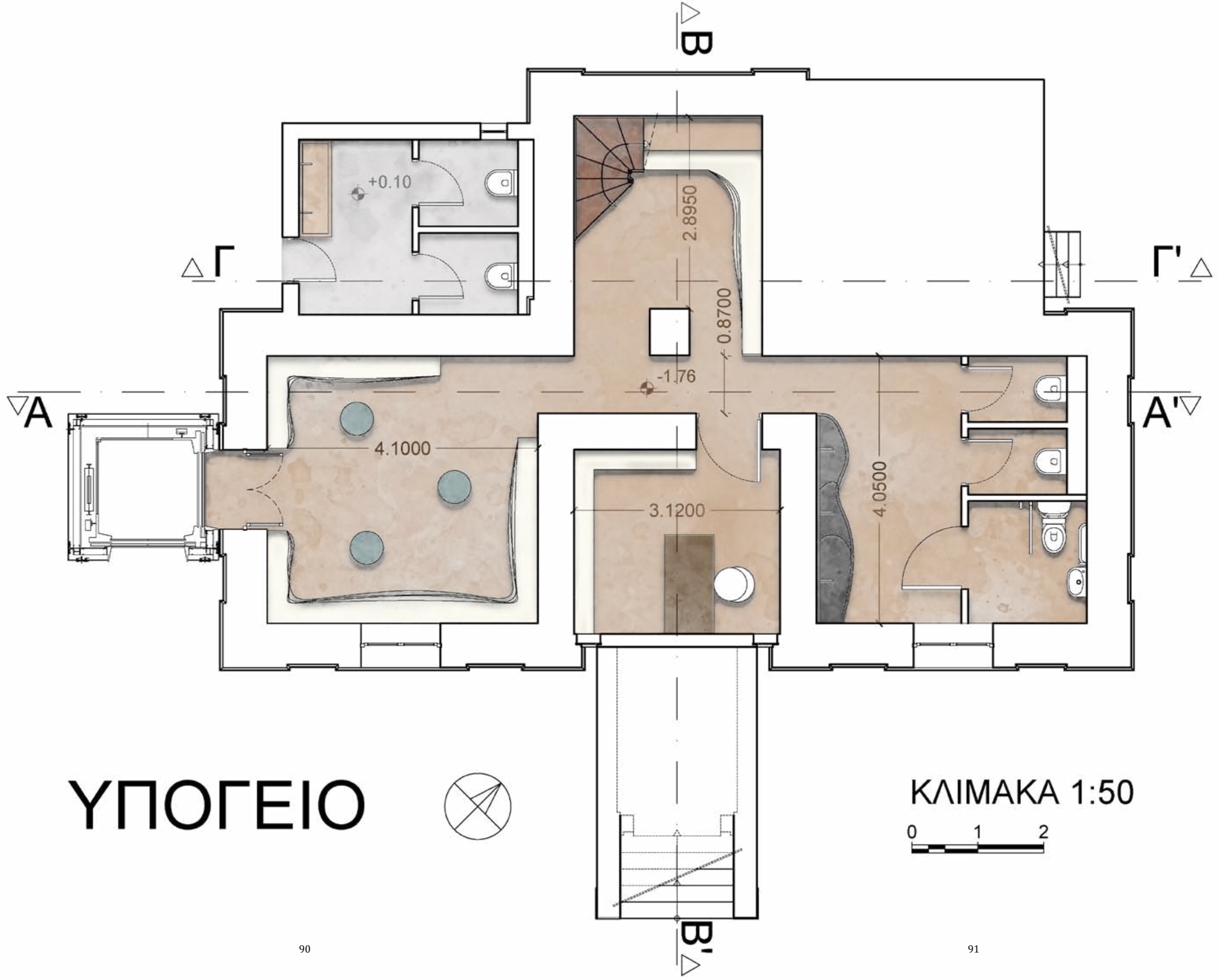

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

88 **ΙΣΟΓΕΙΟ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΩΝ ΧΩΡΟΣ**

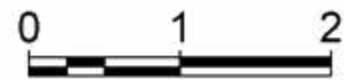

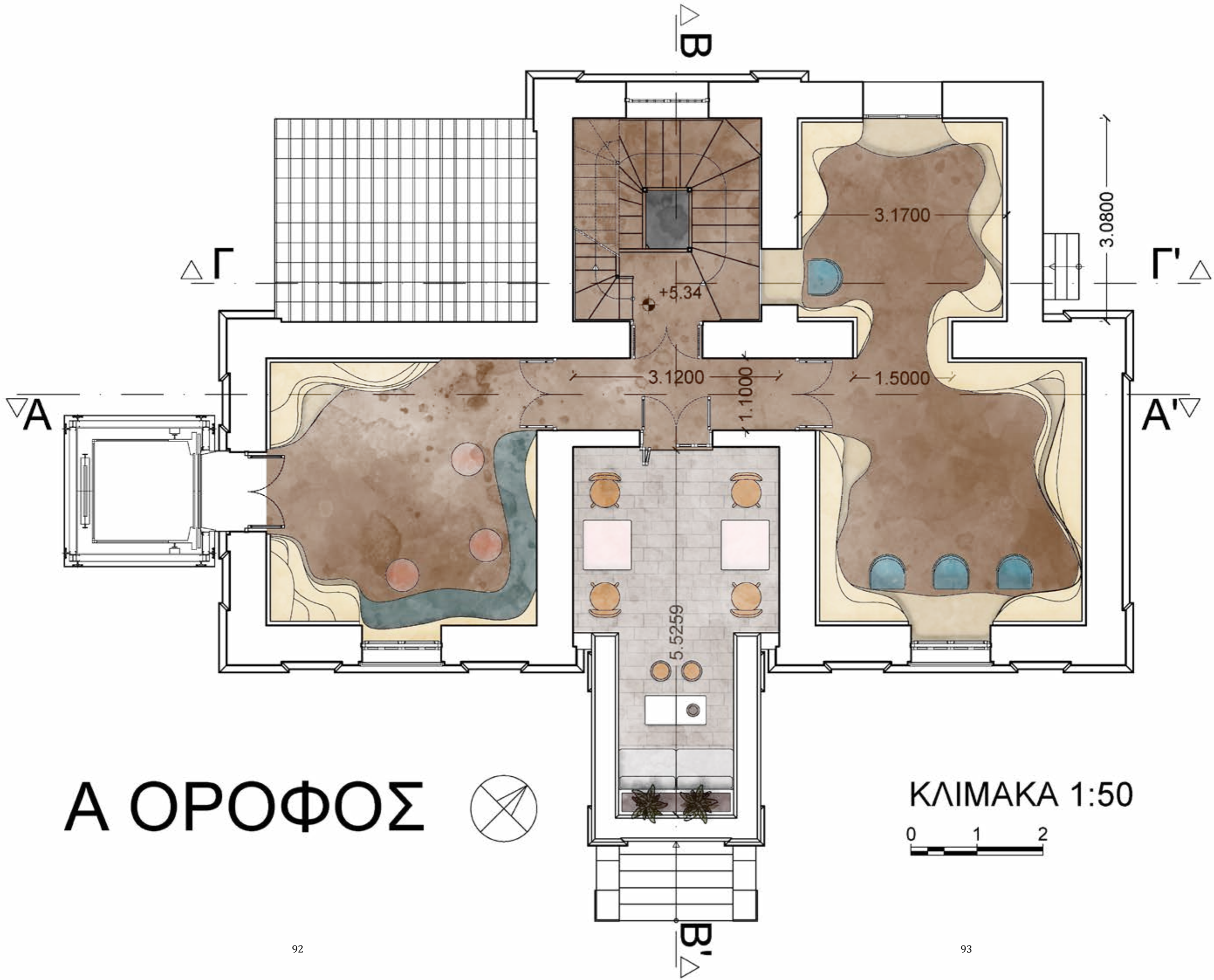

ΥΠΟΓΕΙΟ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

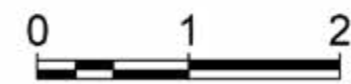

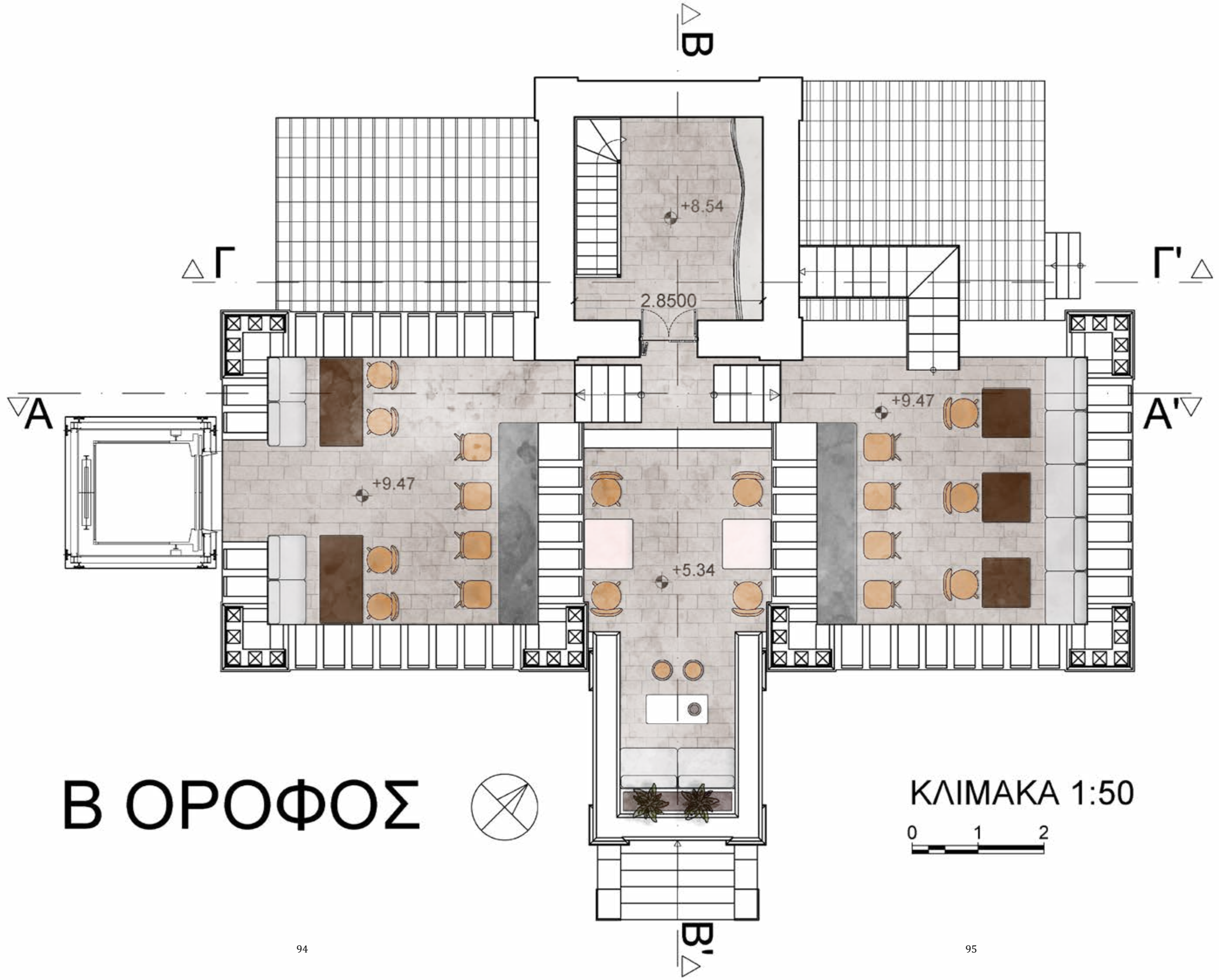
Α ΟΡΟΦΟΣ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

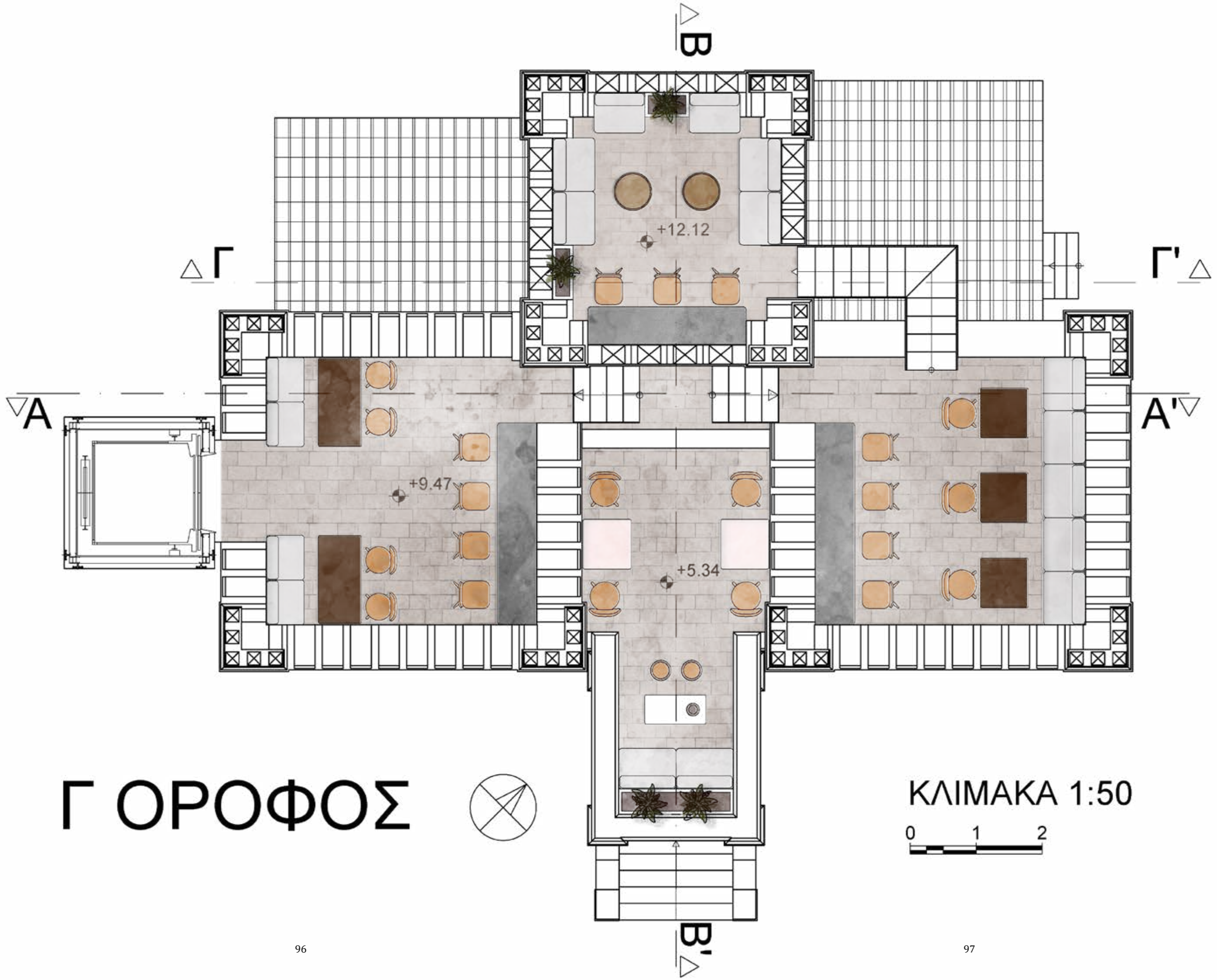
Β ΟΡΟΦΟΣ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

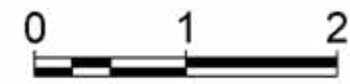

Γ ΟΡΟΦΟΣ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

ΤΟΜΗ Α-Α'

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:75

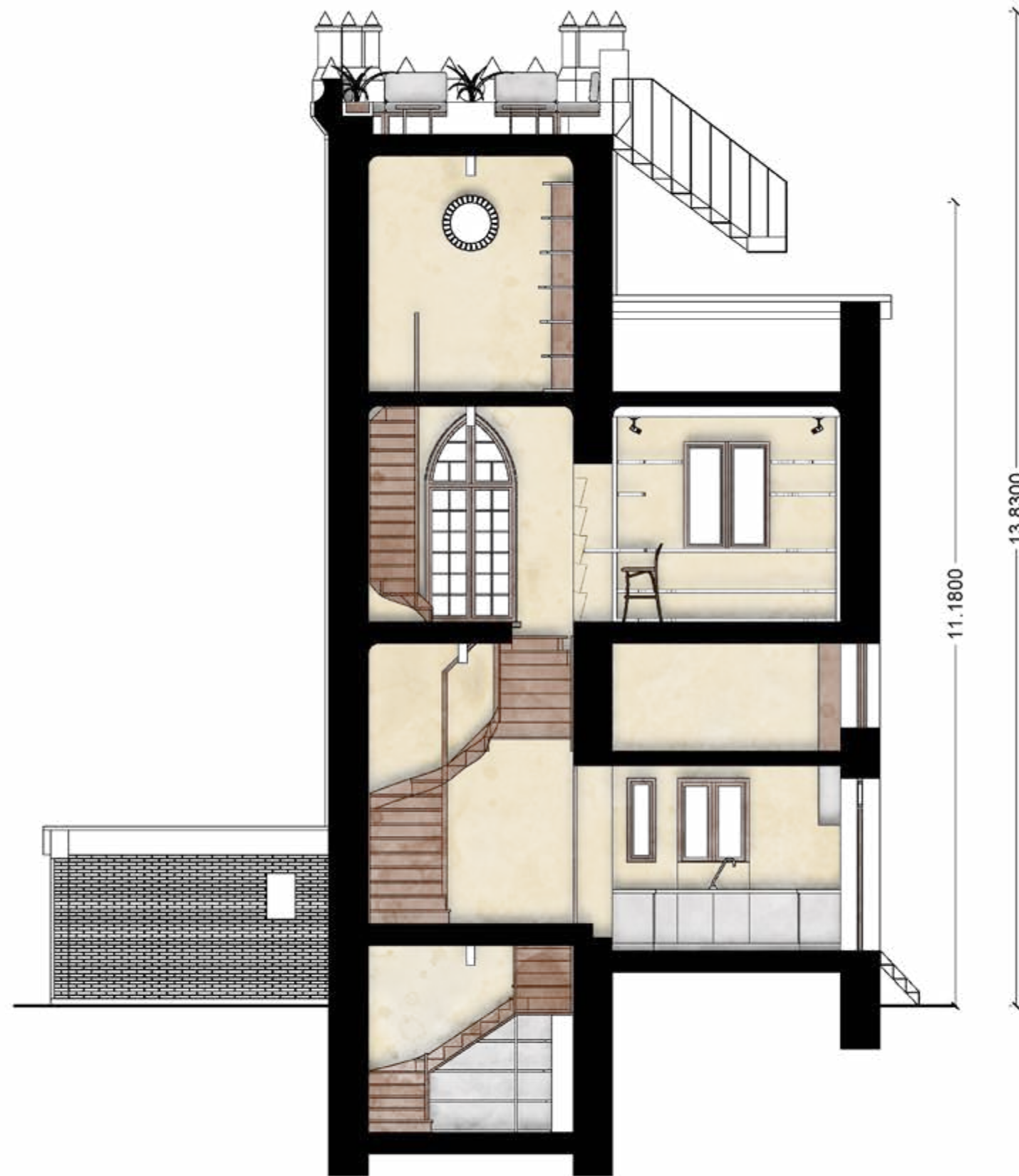

TOMH B-B'

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:75

ΤΟΜΗ Γ-Γ'

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:75

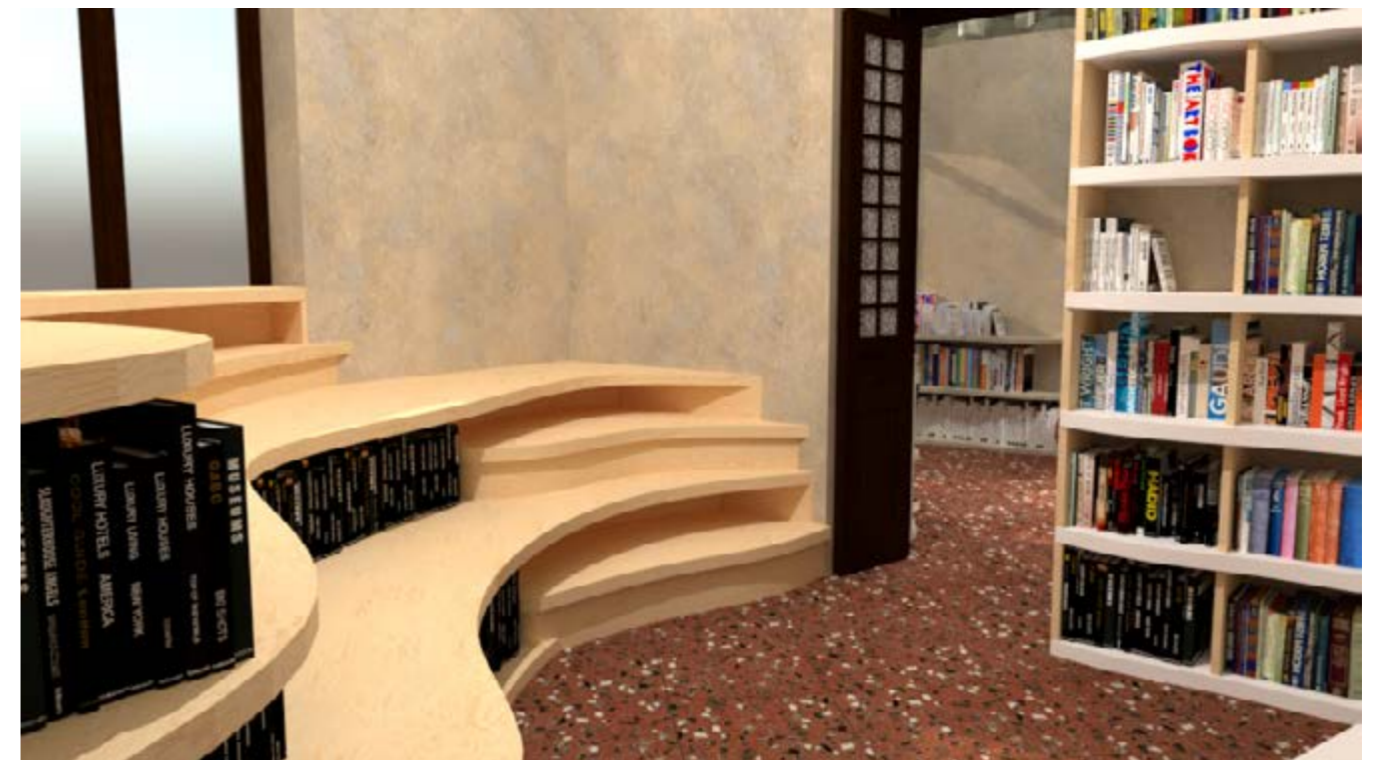

Τρισδιάστατα Σχέδια

Ισόγειο

Ισόγειο

Ισόγειο

Υπόγειο

Υπόγειο

Α' όροφος

Α' όροφος

Α΄ όροφος

Α΄ όροφος

Δώμα

Δώμα

Δώμα

Δώμα

Περιβάλλοντας Χώρος

Περιβάλλοντας Χώρος

Με το πέρασμα του χρόνου ο πύργος έχει υποστεί πολλές ζημιές. Αυτές οφείλονται τόσο στους σεισμούς και στα καιρικά φαινόμενα, όσο και στον ανθρώπινο παράγοντα. Η στατικότητα του παραμένει σε καλή κατάσταση. Παρακάτω αναλύονται οι ζημιές και οι τρόποι αποκατάστασής τους:

Εισχώρηση υγρασίας στο κέλυφος του κτηρίου.

Στην φωτογραφία βλέπουμε την αποκόλληση τούβλων από την τοιχοποιία εξαιτίας αυτής, καθώς και την ανάπτυξη βλάστησης στο δάπεδο και τους τοίχους. Το κτήριο θα στεγανωθεί, αφού αφαιρεθούν τα τουβλα και οι πλάκες.

Λεπτομέρεια από Εικ.06

Ρωγμές στην τοιχοποιία.

Ο τωρινός σοβάς χρήζει αντικατάστασης, για την ενίσχυση της τοιχοποιίας. Σε πολλά σημεία παρατηρούνται ρωγμές, οι οποίες κάνουν σε μερικές περιπτώσεις εμφανείς τις πέτρες. Το συνθετικό κονίαμα και ο σοβάς θα αφαιρεθούν με αμμοβολή και θα αντικατασταθούν με καινούρια. Με αυτόν τον τρόπο θα βελτιωθεί και η στατικότητα της τοιχοποιίας.

Λεπτομέρεια από Εικ.08

Επιχρίσματα.

Χρειάζονται εξ ολοκλήρου αντικατάσταση καθώς είναι σε κακή κατάσταση. Στους εξωτερικούς τοίχους αυτό θα πραγματοποιηθεί με την αμμοβολή. Προτείνεται να εφαρμοστεί κουρασάνι σε γήινο τόνο λόγω της οικολογικής φύσης του και του ιδιαίτερου αισθητικού αποτελέσματός του. Στην εσωτερική τοιχοποιία προτείνεται χρωματιστός σοβάς με εμφανές το χειροποίητο στοιχείο για μοντέρνα αίσθηση σε συνδυασμό με την ζεστασιά του παραδοσιακού. Για την ενίσχυση του σοβά προτείνεται η τοποθέτηση πλαστικού πλέγματος κάτω από αυτόν.

Λεπτομέρεια από Εικ.03

Δάπεδα.

Τα πέτρινα δάπεδα στους εξωτερικούς χώρους θα αποκατασταθούν λόγω της εισχώρησης υγρασίας. Το μωσαϊκό του ισογείου παρουσιάζει κάποιες ρωγμές οι οποίες θα αποκατασταθούν, και στην συνέχεια θα τριφτεί όλο και θα γυαλιστεί. Το δάπεδο του υπογείου είναι σε καλή κατάσταση. Στην πρόταση παρουσιάζεται παρέμβαση στην οποία τα δύο υπερυψωμένα δωμάτια έρχονται στο ίδιο ύψος με αυτο του κεντρικού χώρου του υπογείου. Με αυτό τον τρόπο αυξάνεται το ύψος μέχρι το ταβάνι από 1,90μ σε 2,60μ και ο χώρος πλέον είναι προσβάσιμος. Τα θεμέλια του κτηρίου θα ενισχυθούν με εκτοξευόμενο σκυρόδεμα. Τα ξύλινα δάπεδα στους υπόλοιπους ορόφους έχουν σαπίσει και θα αντικατασταθούν πλήρως.

Εικ14 Καλπογιάννη, Μ., Τζουβελέκη, Β., Φιαμέγκου, Θ. “Ξύλινο δάπεδο”

Εικ15 Καλπογιάννη, Μ., Τζουβελέκη, Β., Φιαμέγκου, Θ. “Υπάρχουσα κατάσταση χώρου X1”

Σκάλες.

Οι ξύλινες σκάλες του εσωτερικού χώρου βρίσκονται σε καλή κατάσταση. Θα συντηρηθούν και θα αποκατασταθούν τυχόν ζημιές τους. Οι μεταλλικές σκάλες των εξωτερικών χώρων έχουν σκουριάσει. Η αποκατάστασή τους θα πραγματοποιηθεί με τρίψιμο, πέρασμα με μίνιο και μπογιά μεταλλικής απόχρωσης.

Λεπτομέρεια από Εικ.09

Λεπτομέρεια από Εικ.06

Πέτρινος Διάκοσμος

Τα πέτρινα στηθαία στο μπαλκόνι και το δώμα του κτηρίου έχουν σε πολλά σημεία αποκολληθεί και χρήζουν αποκατάστασης.

Λεπτομέρεια από Εικ.06

Ξύλινα Κουφώματα

Τα κουφώματα βρίσκονται σε σχετικά καλή κατάσταση. Η αποκόλληση τους είναι εμφανής σε κάποια σημεία, ενώ σε κάποια άλλα χρειάζονται πλήρη αποκατάσταση. Στην πρόταση όλα τα κουφώματα αποκτούν τις αποχρώσεις αυτών του ισογείου, δηλαδή σκούρου φυσικού ξύλου.

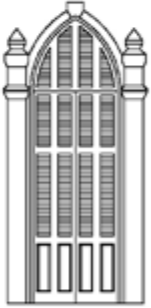
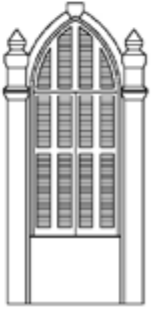
Λεπτομέρεια από Εικ.03

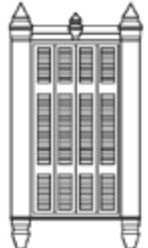
Ανελκυστήρας

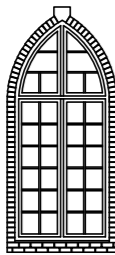

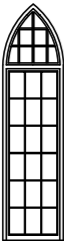

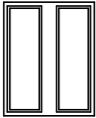
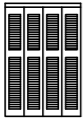

Για την εύκολη πρόσβαση των επισκεπτών στο κτήριο έχει τοποθετηθεί ανελκυστήρας στην νοτιοδυτική όψη. Τα τειχίσματα κάτω από τα παράθυρα θα αφαιρεθούν για να καταστεί δυνατή η πρόσβαση σε αυτόν.

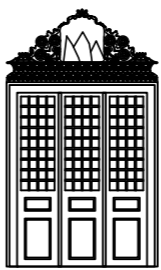
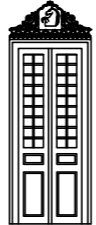

Πίνακας Λεπτομερειών, Κατασκευαστικών & Σχέδια Πρότασης υπό Κλίμακα

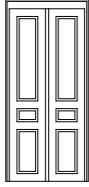
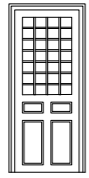

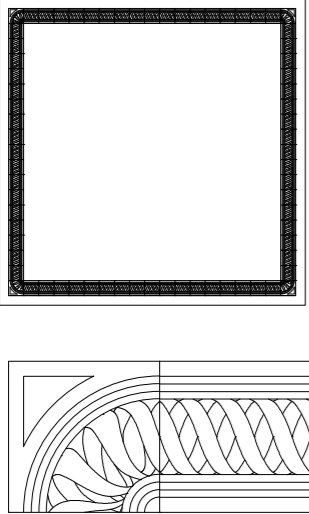
	1 Τμχ.	Κεντρική θύρα κτηρίου. Ανοίγει εσωτερικά, είναι ξύλινη ταμπλαδοτή, με διακοσμητικά κτηκλιδομάτα & υαλοπίνακες που ανοίγουν εσωτερικά.
	2 Τμχ.	Παράθυρα πρόσοψης ισογείου. Ανοίγουν εσωτερικά, είναι ξύλινα ταμπλαδοτά.
	1 Τμχ.	Παράθυρα Δυτικής όψης ισογείου. Ανοίγει εσωτερικά, είναι ξύλινο ταμπλαδοτό.
	2 Τμχ.	Ξύλινα παραθυρόφυλλα πρόσοψης ισογείου που ανοίγουν εξωτερικά. Πλαισιώνονται από διάκοσμο με οπτόπλινθους και λίθους.
	1 Τμχ.	Ξύλινο παραθυρόφυλλο στην δυτική όψη ισογείου που ανοίγει εξωτερικά. Πλαισιώνεται από διάκοσμο με οπτόπλινθους και λίθους.

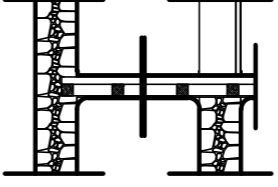
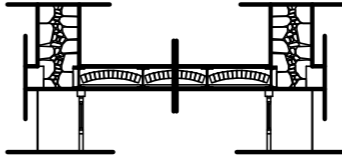
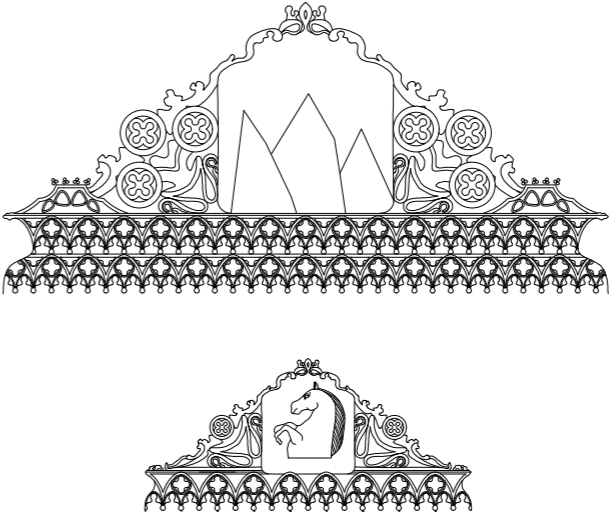
	2 Τμχ.	Εσωτερικά ανοιγόμενα ξύλινα παράθυρα, τοποθετημένα εκατέρωθεν της κεντρικής θύρας.
	1 Τμχ.	Εξωτερική ξύλινη ταμπλαδοτή είσοδος κουζίνας στην ανατολική πρόσοψη που αοίγει εσωτερική. Επάνω της βρίσκονται υαλοπίνακες που ανοίγουν εσωτερικά.
	1 Τμχ.	Ξύλινο παράθυρο πρόσοψης του μπαλκονιού του 1ου ορόφου, ανοίγει εσωτερικά.
	1 Τμχ.	Ξύλινο παραθυρόφυλλο πρόσοψης του μπαλκονιού του 1ου ορόφου, ανοίγει εξωτερικά.
	3 Τμχ.	Ξύλινα παράθυρα 1ου ορόφου που ανοίγουν εσωτερικά. Πλαισιώνονται από διάκοσμο με οπτόπλινθους και λίθους.
	3 Τμχ.	Ξύλινα παραθυρόφυλλα πρόσοψης 1ου ορόφου που ανοίγουν εξωτερικά. Πλαισιώνονται από διάκοσμο με οπτόπλινθους και λίθους.

	1 Τμχ.	Ξύλινο παράθυρο πρόσοψης 1ου ορόφου, ανοίγει εσωτερικά & πλαισιώνεται διάκοσμο με οπτόπλινθους και λίθο.
	1 Τμχ.	Φεγγίτης βόρειας όψης, 2ου ορόφου. Πλαισιώνεται από οπτόπλινθους.
	1 Τμχ.	Ξύλινο παραθυρόφυλλο πρόσοψης του δώματος του 2ου ορόφου, ανοίγει εξωτερικά.
	1 Τμχ.	Ξύλινο παράθυρο πρόσοψης του δώματος του 2ου ορόφου, ανοίγει εσωτερικά.
	1 Τμχ.	Ξύλινα παράθυρα βόρειας όψης του 1ου ορόφου, ανοίγουν εσωτερικά.
	1 Τμχ.	Ξύλινο παραθυρόφυλλο βόρειας όψης του ισογείου, ανοίγει εσωτερικά.
	1 Τμχ.	Ξύλινο παράθυρο βόρειας όψης του ισογείου, ανοίγει εσωτερικά.

	1 Τμχ.	Εσωτερικά ανοιγόμενο ξύλινο παράθυρο ημιωρόφου.
	1 Τμχ.	Εξωτερικά ανοιγόμενο ξύλινο παραθυρόφυλλο ημιωρόφου.
	2 Τμχ.	Ξύλινο παράθυρο πρόσοψης υπογείου, ανοίγει εσωτερικά.
	2 Τμχ.	Ξύλινο παράθυρο πρόσοψης υπογείου, ανοίγει εσωτερικά.
	1 Τμχ.	Ξύλινη πόρτα υπογείου.
	1 Τμχ.	Ξύλινη ταμπλαδοτή πόρτα ισογείου με υαλοπίνακες και διακοσμητικό ξυλόγλυπτο επάνω.
	2 Τμχ.	Ξύλινη πόρτα υπογείου.

	2 Τμχ.	Δίφυλλη ξυλινη ταμπλαδωτή πόρτα 1ου ορόφου.
	1 Τμχ.	Εσωτερική ταμπλαδωτή πόρτα της κουζίνας με υαλοπίνακες.
	10 Τμχ.	Πέτρινο διακοσμητικό στοιχείο, τοποθετημένο στις εξωτερικές γωνίες του δώματος.
	15 Τμχ.	Πέτρινο διακοσμητικό στοιχείο, τοποθετημένο στις εξωτερικές πλευρές του δώματος.
	-	Μωσαϊκό πλακάκι ισογείου & λεπτομέρεια.

		Ενδεικτική τομή ξύλινου ενδ'αμεσου πατ'ωματος του κτηρίου.
		Ενδεικτική τομή πέτρινου (μωσαϊκού) πατ'ωματος του κτηρίου.
	Κλίμακα 1:25. Ξυλόγλυπτα στο χωλ.	

Βιβλιογραφία

- Καλπογιάννη, Μ., Τζουβελέκη, Β., Φιαμέγκου, Θ. (2016). Αποκατάσταση και επανάχρηση διατηρητέου κτηρίου νεογοτθικού ρυθμού στην οδό Θήρας της Αθήνας. Τεχνολογικό εκπαιδευτικό ίδρυμα δυτικής Ελλάδας, Πάτρα. <http://repository.library.teiwest.gr/xmlui/handle/123456789/4975>
- Κωτούλας, Ι. Ε. (2017). Η ευρωπαϊκή νεογοτθική παράδοση και η αρχιτεκτονική του ελλαδικού χώρου (1830-1897). Εθνικό και Καποδιστριακό πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα
- Θήρας 54. Ανακτήθηκε 2021, 21 Ιουνίου από <https://thiras54.gr>
- Gothic architecture. (last edited on 2021, 8 January). Ανακτήθηκε 2021, 18 Ιανουαρίου από https://en.wikipedia.org/wiki/Gothic_architecture
- Αρχιτεκτονική ανάλυση παραδοσιακών κτηρίων και συνόλων. Ανακτήθηκε 21 Ιουνίου 2021 από <http://5a.arch.ntua.gr/>
- ΑΡΧΕΙΟ ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ. Ανακτήθηκε 21 Ιουνίου 2021 από <http://estia.minenv.gr/EXEC>
- Castle Walls (Also Called Curtain Walls) Ανακτήθηκε 21 Ιουνίου 2021 από <http://medievalcastles.stormthecastle.com/essays/all-about-castle-walls.htm>

Εικόνες

- Εικ. 02 Stelios Chamodrakas(2014). Φωτογραφία της όψης του πύργου Τυπάλδου. Youtube. <https://www.youtube.com/watch?v=eovSW0L9p1o>
- Εικ.03 Philip Gavrilakis (2016). Φωτογραφία εισόδου δωματίου στο ισόγειο. In Exarchia gr. <https://www.inexarchia.gr/story/think/ena-neogothhiko-ktirio-sto-kentro-tis-athinas-o-thrylikos-pyrgos-tis-patisation>
- Εικ. 04 Κολάζ φωτογραφιών με την θέα από τον πύργο από google earth (2019).
- Εικ.05. Philip Gavrilakis (2016). Φωτογραφία πρόσοψης πύργου. In Exarchia gr. <https://www.inexarchia.gr/story/think/ena-neogothhiko-ktirio-sto-kentro-tis-athinas-o-thrylikos-pyrgos-tis-patisation>
- Εικ.06 Γιάννης Κέμμος (2019). Φωτογραφία του δώματος του πύργου. Kefaloniapress. <https://www.kefaloniapress.gr/ellada/article/199461/o-thrylikos-pyrgos-sta-patisia-vgalmenos-aro-paramythi/>
- Εικ.07 Νατάσα Πανταζοπούλου (2019). Φωτογραφία του πρόπυλου του κτηρίου. FOSPHOTOS, <https://propaganda.gr/citylife/kastro-patisation-goth/>
- Εικ.08 Νατάσα Πανταζοπούλου (2019). Φωτογραφία παραθύρου του κτηρίου. FOSPHOTOS, <https://propaganda.gr/citylife/kastro-patisation-goth/>
- Εικ.09. Philip Gavrilakis(2016). Φωτογραφία κεντρικής σκάλας. In Exarchia gr. <https://www.inexarchia.gr/story/think/ena-neogothhiko-ktirio-sto-kentro-tis-athinas-o-thrylikos-pyrgos-tis-patisation>
- Εικ.10 Αλέξανδρος Ακρίβος(2015). Φωτογραφία πόρτας ημιωρόφου. LIFO. <https://www.lifo.gr/now/athens/sto-esoteriko-toy-thrylikoy-pyrgoy-tis-plateias-amerikis>
- Εικ.11 Αλέξανδρος Ακρίβος (2015). Φωτογραφία του μπαλκονιου του 1ου

- ορόφου. LIFO. <https://www.lifo.gr/now/athens/sto-esoteriko-toy-thrylikoy-pyrgoy-tis-plateias-amerikis>
- Εικ.12. Philip Gavrilakis(2016). Φωτογραφία δώματος. In Exarchia gr. <https://www.inexarchia.gr/story/think/ena-neogothhiko-ktirio-sto-kentro-tis-athinas-o-thrylikos-pyrgos-tis-patisation>
- Εικ.13. Philip Gavrilakis(2016). Φωτογραφία δώματος. In Exarchia gr. <https://www.inexarchia.gr/story/think/ena-neogothhiko-ktirio-sto-kentro-tis-athinas-o-thrylikos-pyrgos-tis-patisation>
- Εικ.14. Καλπογιάννη, Μ., Τζουβελέκη, Β., Φιαμέγκου, Θ. “Υπάρχουσα κατάσταση χώρου X1” (2016), Αποκατάσταση και επανάχρηση διατηρητέου κτηρίου νεογοτθικού ρυθμού στην οδό Θήρας της Αθήνας. Τεχνολογικό εκπαιδευτικό ίδρυμα δυτικής Ελλάδας, Πάτρα. <http://repository.library.teiwest.gr/xmlui/handle/123456789/4975>
- Εικ.14. Καλπογιάννη, Μ., Τζουβελέκη, Β., Φιαμέγκου, Θ. “Ξύλινο δάπεδο” (2016), Αποκατάσταση και επανάχρηση διατηρητέου κτηρίου νεογοτθικού ρυθμού στην οδό Θήρας της Αθήνας. Τεχνολογικό εκπαιδευτικό ίδρυμα δυτικής Ελλάδας, Πάτρα. <http://repository.library.teiwest.gr/xmlui/handle/123456789/4975>
- Εικ.15 Νατάσα Πανταζοπούλου (2019). Φωτογραφία λεπτομέρειας διάκοσμου. FOSPHOTOS, <https://propaganda.gr/citylife/kastro-patisation-goth/>
- Εικ.16. Καλπογιάννη, Μ., Τζουβελέκη, Β., Φιαμέγκου, Θ. “Υπάρχουσα κατάσταση χώρου X1” (2016), Αποκατάσταση και επανάχρηση διατηρητέου κτηρίου νεογοτθικού ρυθμού στην οδό Θήρας της Αθήνας. Τεχνολογικό εκπαιδευτικό ίδρυμα δυτικής Ελλάδας, Πάτρα. <http://repository.library.teiwest.gr/xmlui/handle/123456789/4975>